

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona
Egy hónapra 2 korona.

VIDEKEN:
Egy évre 28 korona
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HIRDETÉSEK:
4-hasabos petit sor egyszer 20 fillér
minden következőnél 16 fillér.

Nyitlér sor 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 337.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Résszvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Stauber József.

Péntek, augusztus 29.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: A tisztviselők fizetésrendezése.**
- A póttartalék reformja.**
- Az olasz király Németországban.**
- Tisza László halála.**
- Egy pángermán izgató letartóztatása.**
- Orvos-egyesületek fuziója.**
- Változások a tanítói karban.**
- A boldogság akadályai.**
- Mattasich-Keglevich kegyelmet kapott.**
- Rudnay főkapitány kalandja.**
- Katonák — boeskorban.**
- Tanítónő-választás az iskolaszéken.**
- Kossuth eszénakosa.**
- Gyilkos orrvadász.**
- Hét évig a pápuák között.**
- Tárca: A turfon.** Irta: Ritt Gyula.
- Regény-Csarnok: Hipnózis.** Irta: Hardy I. D.

A tisztviselők fizetésrendezése.

Arad, augusztus 28.

Tisztviselő körökben fölötté érdeklődnek a fizetések rendezése, vagy mondjuk magyarul: emelése iránt. Két kérdés izgatja az egész tisztviselői kart; az egyik, hogy tényleg lesz-e emelés és a másik, hogy mikor lép életbe a megjavított fizetés folyósítása.

Abban a helyzetben vagyunk, hogy mind a két kérdésre megfelelhessünk. Emelés lesz; hogy mekkora, azt még ma nem lehet tudni. Nyilvánosságra jutott tegnap egy budapesti lap révén egy táblázat, a mely az összegeket is megnevezi. Ez a táblázat megfelel a tervezetnek, me-

lyet az illető bizottság készített, de nem felel meg a pénzügyminiszter elhatározásának, a ki csak az elvi megállapodásig jutott még el, de a részletekkel és különösen a fizetési fokozatokkal még nem foglalkozott.

Sokkal pozitívabb lehet a válasz a második kérdésre. Eddig ugyanis azt hitték, hogy a miniszter az emelést egyszerűen a költségvetésbe fogja beiktatni, úgy, hogy a magasabb fizetés csak a költségvetés szentesítése után léphetne életbe; legújabb értesülésünk szerint a pénzügyminiszter a fizetésemelésről külön törvényt fog még ennek az évnek folyamán betervezni, mely szerint a magasabb fizetés 1903. évi január hó elsejétől fogva jár.

Ez a javaslat indoklással együtt készen van és csak az egyes fizetési tételeket kell még beléje írni. Ennek a javaslatnak egyik lényeges része, hogy a fizetésemeléssel az összes személyi pótlékok megszűnnek. Ezen az alapon megeshetik, hogy egyesek a fizetésemelés után kevesebbet fognak kapni, mint eddig és csak az az előnyük lesz, hogy a nyugdíjat az egész járandóságuk után fogják számítani.

Végül felemlítjük, hogy az emelés az állam összes tisztviselőinek szól. A vasutasokról nincsen külön említés, de fel kell tételeznünk, hogy az emelés őket is illeti, miután Hegedűs Sándor — mikor az Aradon is sokat tárgyalt városi pót-

adóról volt szó — törvény útján kimondotta, hogy ők állami tisztviselők. Minden kétség kizárása végett azonban nem ártana, ha a javaslat világosan intézkednék, hogy az állami tisztviselők és az állami üzemek alkalmazottjai egyforma elbánás alá esnek.

Aradváros ugyan kárát vallotta Hegedűs Sándor törvényének, de a vasuti tisztviselők most hasznát veszik és így ebben a törvényben is van valami jó. *

Ki lesz a magyar vasuti miniszter? Régóta szó van róla, hogy a kereskedelmi minisztériumot kettéválasztják és külön kereskedelem és ipari, meg vasutügyi minisztériumot létesítenek. Legutóbb a Horánszky halálával megüresedett kereskedelmi miniszteri szék betöltésének kérdésével együtt vetődött fel a terv. Mint most a P. N. értesül a külön vasutügyi minisztérium felállításáról szóló tervezet már készen van, s úgy lehet nemsokára a nyilvánosság elé is kerül. Politikai körökben már az új vasutügyi miniszter nevét is emlegetik. Gróf Wickenburg Márk kereskedelmi államtitkár ez, akit éppen vasuti ügyekben szakembernek ismernek. Tudvalevő, hogy mielőtt a Hitelbank igazgatója lett, amely állását az államtitkárságért odahagyta, az Államvasutnak volt pénzügyi igazgatója.

A kiegészítési tárgyalásokról semmi újabb információ nem érkezett. Több külföldi lap foglalkozott ma is a tárgyalásokkal, s figyelemre-

TÁRCA

A turfon.

Irta: Ritt Gyula.

Abban a színes világban, melybe belebotlott, sok baja volt szegény Liptáknak. A „szőke Ninuska” a különben bájos grisetto ez egyszer elegáns akart lenni s kijelentette, hogyha a Grand Maisonban kiállított pompás kosztümöt meg nem veszi neki, akkor le is ut, fel is ut, nem akar többet tudni róla, egyszerűen vége a barátságának, vége a szép idilleknek. Bolond ötlet, ilye.it kívánni attól a szegény fiutól! A kívánság hallatára Lipták, egész a lába ujjáig megrendült. S mikor hiába való volt kérés, fenyegetés, a hirtelen támadt vasakaratra, mit a bárányszelidnek látszó Ninuskánál eddig még sohasem észlelt, lehorgasztotta fejét, omélesztő busulásnak adta magát, kinzó gondolatokkal birkozva imbolygó léptekkel támolygott le a lépcsőn, abból az ábrándos édes kis szobából. Lipták ki volt üzve a paradicsomból.

Az utca sarkon vissza akart fordulni, hogy újra könyörgéshez fogjon, de a kosztüm mint rem kísértett előtte. Mit tegyen hát, mihez fogjon?

Elegáns fogatok robogása felébresztette a kinos töprengésből. Föltekintett és szeme a sarkon álló hirdetési oszlopba botlott. Legelőbb a haragos vörös plakátok ragadtak meg figyel-

mét. Nem is ment tovább. „A löverseny utolsó napja.” Zsebébe nyult, volt még negyven koronája. Nem gondolkodott egy pillanatig sem. Belevetette magát az embertömegbe, mely mint egy végnélküli kígyó, hömpölygött ki a városból, mert hát hajb, a löspont szenvedéiye beleeszi magát az ember vérebe, mintha csak a bacillusok terjesztették volna. Ez a legdemokratikusabb intézmény, ilyenkor mindeki sportman, senki se marad el a turftól és mindenki — játszik. Ez volt a mentő gondolat, melynek oly hirtelen lett rabja Lipták. A turfon sok kosztümöt lehet szerezni.

Automobil nem is automobil, ha el nem gázol néhány embert. Ő is ilyen automobilnak csapott fel. Keresztül vetette magát a tömegen smint ha csak ő futott volna az első díjért, megsem állt addig a magányos, zöld gyepig, ahol cingár lovak izzadták ki a dijakat az istálló tulajdonosok zsebébe. A ragyogó szinpompás kocsisorra, melynek szemlélése is annyinak élvezet, ügyet sem vetve, belekeveredett abba a csodálatos harmoniába, amely a szürke és fehér sportsapkák, hengerkalapok és ríktő színű ernyőkkel beborított angolos havelokok, bodros, habos-babos női ruhák aranyzsinóros egyenruhák, bicikli s egyéb sport dresszek, sárga cipők, hullámzó tengeréből. De ő mindezeket nem látta, keresztül vágta magát rajtok s oda tört, ahhoz a barna kis házikóhoz, melyben egy varázslatos kis gépezet hozza és viszi a szerencsét. Ha Lipták, az ő sorsával összeforrt szerencséjére gondol, bizonyára nem

játszik. De ő csak ezt a mottót hajtogatta: nyerni, vagy nem nyerni, amit ő Hamlet szerint úgy magyarázott magának, hogy: lenni, vagy nem lenni! A szőke Ninuskát birni, pompás kosztümökkel, vagy annélkül, ez a lenni, ezt az árnyékvilágot még árnyéktalanabbá tenni pedig, a nem lenni! Ő bizonyára nem az utóbbira utazott; akkor pedig nyerni kell!

A jelző táblára nézett. 1, 6, 8, 10, 12 állott rajta. Azoknak a lovaknak a számai, amelyek szerencsét próbálnak. Hát melyikre tegyen, melyik nyer? Ő is úgy tett, mint a fehér korlát mögé szorított ötven filléres publikum. Arra tesz, a melyikre jól esik. Laikus létére azonban előbb simautra ment és azt tapasztalta, hogy a 6 os lovat nagyon megrakják. Ő is megtette és sárga tiktjét zsebrevágva, fölkapaszkodott a deszka állványra. A draperiákkal bevont tribünről cukorka-papír és narancshéj-eső hullott rá, de mit törődött ő mindezzel. Ő csak a 6-ost nézte, csak a 6-ost látta, mely nem törődve azzal a mérhetlen bizalommal, mit beléje helyeztek, már az első gátnál könnyelmű nembánomsággal kitört s utját a szétriadt ingyen publikum nagy éljenzése közepette repülőben vette a város felé. A 6-os protektorai átkozódtak, mialatt a 10-es befutott, szerintök pedig ez volt a legutolsó. Az ördögös házikóban jól fizettek; kitették a táblát, hogy 5 : 1177. Ez mindki előtt beszédes nyelven mondta, hogy öt forintjáért száztizenhetet kap.

Liptákban még erős volt a remény. bizott a többi futamban. De szerencsétlenségére ad-

Az Aradi Közlöny minden előfizetője 3000 koronára biztosítva van balesetből eredő halál vagy rokkantság ellen mindaddig, amíg előfizetése tart.

méltó különösen a „Münchener Allg. Ztg.“ fejtegetése. Ez a lap azt írja, hogy a kiegyezés sorsának szeptember tizedikéig föltétlenül el kell dőlnie, mert akkor kezdődnek az őszi nagygyakorlatok, s az uralkodó régi szokása szerint azt óhajtja, hogy akkorára minden fontosabb folyó államügy véglegesen elintéződjék. Szeptember tizedikéig tehát el kell dőlni, vajjon megegyezett-e a két kormány legalább valamiféle provizóriumban, vagy pedig, ha a tárgyalások eredménytelenek, szükség van-e arra, hogy az uralkodó új kormányokra bizza a kérdés megoldását? Mert ha szeptember tizedikéig dülőre nem jut a kiegyezés, akkor elkerülhetetlen a kormányválság, még pedig a monarchiának mind a két államában, mert az mégsem képzelhető, hogy csak az egyik kormány kérné elbocsátását, éppen az talán, a melyik szívósabban ragaszkodott állama érdekeihez. De szinte bizonyos, hogy szeptember tizedikéig meg lesz a kiegyezés, mert hiszen az a hír járja, hogy már csak a vámtarifa kérdésében van a két kormány között nézeteltérés. E miatt pedig igazán érthetetlen volna, ha kenyértörésre kerülne a dolog.

Osztrák magyar-román szövetség. A bécsi Information című könyvatos ujság, most, jó későn Károly román király ischli látogatása után, bukaresti értesülést közöl, amely a monarchiánk és Románia között való viszonyról szól s azt mondja, hogy a két állam között már *nyolc esztendő óta szövetséges viszony van*, s hogy ez a szövetség éppen az idén járt le. de Károly király ischli látogatása alkalmával már megújították. E hír szerint tehát Románia nem csupán csatlósa, hanem valóságos tagja a hármasszövetségnek. Az Information azt is hírül adja, hogy az osztrák-magyar-román szövetségi szerződésben minden eshetőség föl van sorolva, s a szerződő felek jogai és kötelességei rendkívül körülményesen meg vannak állapítva.

A póttartalék reformja.

(Az ujonccsallomány felemelésének előszelc.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

A hadügyminiszter föl akarja emelni jövő évre az ujonccsallományt. Hogy azonban mindkét országgyűlés, az osztrák és a magyar ne görditsen akadályokat a terv kivitele elé, óvatos formában teszi. Azt mondja, szó sincs az ujonccsallomány közvetlen és egyenes felemeléséről, hanem csak a póttartalékot akarja reformálásra

s az állomány felemelésére felhasználni. Már az ősszel összeülő mindkét parlamentnek erre vonatkozólag kész javaslatot fognak előterjeszteni.

A „Pester Lloyd“ a tervbe vett reformról a következőket írja:

Még 1889 ben 103.000 emberre állapították meg a jelenlegi évi ujonccsallományt és pedig az akkori lélekszám alapján. Minthogy azonban időközben a lakosság és ezzel együtt a hadkötelesek és szolgálatra alkalmasok száma emelkedett, évről-évre szaporodik a harcra alkalmas hadkötelesek fölöslege. Minthogy a védtörvények szerint az ilyenek a póttartalékba soroztatnak, ennek állománya évről-évre természetellenesen növekedik, úgy, hogy a hadsereg póttartalékába most évenként 40.000 embert soroznak be.

Ezáltal azonban az általános hadkötelezettség elve illuzóriussá válik. Mig egy és ugyanazon sorozási évből 103.000 fiatal embert három évre soroznak be, addig 40.000 ember csak nyolc heti katonai kiképzésben részesül. Es ez a 40.000 ember annak köszönheti a szerencsét, hogy magasabb számot kapott a sorozásnál. Így történik, hogy sokan, akik életviszonyaiknál számíthatnának a nyolc hetes póttartalék kedvezményére, három évig katonáskodnak, míg egészséges emberek, kiknek körülményeik a 3 éves szolgálatot megengednék, a nyolc heti póttartalék árán megszabadulnak. Ha tehát már ebből a szempontból, az összes lakosság érdekében szükséges a védtörvény idevágó intézkedéseinek megváltoztatása, még katonai szempontból is föltötte szükséges.

A póttartalék mai számszerű erőssége mellett egyedül is tekintélyes hadsereget képvisel, mely azonban sajnós, komoly esetben alig vehető tekintetbe, hanem hiányos katonai kiképzetése miatt a honvédelemre csaknem alkalmatlan.

Ilyen erőt nem hevertethet parlagon, de meg nem is szabad egyetlen egy európai államnak, legkevésbé az osztrák-magyar államnak. A védtörvények revíziójának legfontosabb része lesz tehát a póttartalék alapos reformja s ezzel kapcsolatban az ujonccsallomány felemelése.

Eddig a katonai körökkel összefüggő lapnézete arról az ügyről, melylyel azonban sok tekintetben nem értünk egyet.

nagyott vágott botjával, de nem a szemérfejére, (minthogy az hirtelen nem volt kéznél) hanem a bodé oldalára, bár méltó haragjában egy versenylóval ezt jogosabban megtehetné volna.

Bánatában rettenetes tette határozta magát. Revolvert vett és megmaradt öt koronán, és elhatározta, hogy véget vet, most már céltalan, hitvány életének. Nem akart a sorssal alkudni, agya tele volt a halál eszméjével. Szilárd akarattal és szívósen mérhetlen fájdalommal indult hazafelé. A sötét gondolatok, melyek egész valóját fölforgatták, más utra vitték, mint a melyen haladni akart. Amint nehéz sóhajjal föltekintett, az erdő árnyas lombjai integettek feléje. A nyár teljes pompájában ragyogott, a falombok között vibráló szellő kacérkodott a susogó levelekkel s az ágakon harmonikusán, vigan hangzott a csattogó madárdal. Csupa élet, csupa kedv és derű minden, csak Lipták volt szótalan, elborult. A vig környezet nem tudta elosztatni boruját, csak még jobban vágyott elválni az élettől. Egy terebélyes bükk alatt elhaladva, új gondolat támadt agyában. Meghal, de nem revolver által. Sietett új tervét végrehajtani. Kikeresett egy szép lombozatu tölgyet és rajta egy erőteljes ágat, amely az ő sulyát mérlegelve, mint egykaru emeltyű föl és alá hajladozva fogja őt, az örök alvásba ringatni. Ez a halál szép és a zöldben regényes is lesz. Így gondolta ő. Csakhogy a sors játszani kezdett vele. A fa derekára, egy plére festett ötös numerus volt rásegezve, alatta betűk is voltak, de azokat lemosta már az eső. Valami erdőkerületi jelzés lehetett. Lipták meglepődve vette észre és egy jó gondolat felvillanásán egy fütty szaladt ki a száján. Zsebéből hirtelen elő-

TÁVIRATOK.

Hollandia és a hármasszövetség

Frankfurt, augusztus 27. A „Frankfurter Zeitung“ megerősíti, hogy *Luyper* hollandi miniszterelnök tényleg tárgyal *Goluchowszkyval* és *Richthofen* német külügyi államtitkárral a hármasszövetséghez való csatlakozás ügyében. A dologból azonban azért nem lett semmi, mert Németország követelte, hogy Hollandia néhány helyet várerőditésekkel lásson el és hogy gyarmatain két szénállomást engessen át Németország részére. Kuyper ebbe nem akart belemenni.

A német trónörökös utazása.

Berlin, aug. 28. Henrik porosz herceg jövő hónapban utazást tesz Afrikába. Az utazás kiinduló pontja Alexandria lesz.

Felkelés a Fülöp szigeteken.

London, aug. 28. Ideérkezett jelentések szerint a felkelők a múlt héten éjnek idején megtámadtak egy század katonasgot, a melyet egészen lemészároltak.

A francia kulturharc.

Brest, aug. 28. *Kerdanet*-et letartóztatták, mert az alprefektust a st.-méeni iskola bezárása alkalmával megtámadta.

Az olasz király Németországban.

(Bevonulás Berlinbe.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 28.

Viktor Emánuel olasz király tegnap érkezett meg Potsdamba, ahol Vilmos császár a pályaházban fogadta, ma pedig a két uralkodó együtt vonult be Berlinbe, amely ünnepi díszben várta fejedelmi vendégét.

A két uralkodó találkozására nagyon szives volt a barátságos hangulat emeléséhez hozzájárulnak a német lapok is, amelyek mind vezércikkben üdvözlük az olasz királyt s látogatásában elsősorban azoknak a vészhireknek a cáfolatát látják, amelyek mostanában a hármasszövetség bomlásáról jártak be az egész világ sajtóját.

dig kombinált, addig tippelt, míg „lecsöngettek.“ A totalizátor ablaka bezáródott. Mindég akadnak ilyen szerencsés-szerencsétlen, lemaradt halandók. Es csodálatos, hogy az, akit lecsöngettek, mindig arra a lóra akart fogadni, amelyik elsőnek futott be. Ezek közé tartozott Lipták is. Kétségbeesésében a haját szerette volna tépni, de nem volt rá ideje, készültek az új futamhoz. A különféle színes dressbe bujt zsekek, kik egykedvűen léptettek el a korlát előtt, fumigálva tekintettek egymásra. A közönség körében a megelégedés moraja fut végig. Lipták odaszorogott a fehérre mázolt korláthoz és privát szaktudománya szerint guszta a lovakat. Nem hallgatott senkire, most úgy játszott, ahogy jóleset. A próba galopp után a főmecénásoktól, az almáskofáig mindenki a totalizátorhoz, vagy a bookmakkerhez rohant. Nem különben Lipták. Mikor zsebre vágta a tikejt, egy ravasz arcu ur lépett melléje, ki ügyes fordulatokkal belekergette egy fogadásra. Természetes, hogy a saját tikejtjére, illetve lovára fogadott. Lova, minden kétséget kizáróan be is futott, és pedig első helyen — az utolsók között. Az a bizonyos ur pedig, kit a rossz nyelvek „turf-hiéna“ néven neveznek, zsebre vágta a fogadás összegét és Lipták mivelhogy nem nyert, a második tikkettel lett gazdagabb. Zsebében mindössze már csak öt korona volt öszszekaparítható. A mentő gondolat nem vált be. Boldogságát vélte itt föltalálni, de szerencsése eipártolt tőle, minden reményét elvesztette arra, hogy a pompás kosztümre vágyódó szép Ninus újra szívébe fogadja őt. Kiindult a versenypályáról s a mint a totalizátor barna házikójához ért, végső elkeseredésében mi is telhetett tőle,

rántotta az öt koronát. A sors úgy látszik komázni akar vele. Az a tábla valószínűleg intő jel, játszania kell az ötös lóval, az meghozza szerencséjét. Egy gondolat s kirepült az erdőből, egyenesen és lélekszakadva tartott vissza a versenypályára.

Keresztül ugrotta a mázsálót, ahol a zsekkékat méri, neki ment a versenybírószág kis tribünjének, még beleütötte a fejét a bookmakker körül rácsozott fogadási táblájába és így az utolsó akadályon is átesve, ott állt a totalizátor ablakánál.

— Kérem ötösre, öt korona! — kiáltott be fulladozó hangon.

A következő futamra még nem lehet tenni — volt a válasz.

— Erre a futamra — replikázott Lipták.

— Erre a futamra, tíz lovat neveztek, de nem fut csak négy: az 1, 4, 6 és 8.

Lipták keservesen bamba arcot vágott, de a szerencse tovább segítette. Gyorsan kezdett kombinálni. 1, 4, 6, 8 ezek között nincs ötös, de 1 és 4 az 5. megkell tennem ezt a kettőt. Hogy tavorit volt-e a ló és campion zseke a lovasa, az most nem jöhetett számításba. Megtette mind a kettőt.

A versenyt másfél körben futtatták. A mesze távolban, hová a látcsövek százai irányzódtak, még nyugodtan állt a fehér zászló. Egyszerre lecsapódott, a verseny kezdetét jelző harang élesen megkondult és a lovak megindultak. Lipták, az izgatottságtól reszkette állt a korlátnál. Szíve hangosan dobogott, mikor a 4-est vezetni látta. Az első akadályon szerencsésen tullestek mindnyájan. A második akadálynál a 4-es megunt a dicsőséget, nem akart

Sok reményt fűznek a népek ehhez a fedelmi találkozáshoz, mert az utóbbi időkben nyugtalanító hírek keltek szárnyra arról, hogy az európai helyzet új alakot öltött, hogy a béke eddigi biztosítéka, a hármasszövetség vesztett volna eddigi szilárdságából. És akik ezeket a híreket terjesztették, érveket merítettek az olasz király paterhofi látogatásából.

De emezt nyomon követte a német császár revali útja, mely arra engedett következtetni, hogy a békét észak felől nem fenyegeti veszély.

Ma, a potsdami találkozás napján a német birodalmi kormány félhivatalos közlönye, a „Nordd. Allg. Zeitung“ megdicséri az olasz király kíséretét, Prinetti külügyminisztert, mint „akinek sikerült a kipróbált szövetségek megszilárdítása mellett új baráti viszonyokat létesíteni.“ Ebből látható, hogy Berlinben az új olasz politika nem kelt aggodalmat, sőt erősíti a békebe vetett hitet.

A német kormány hivatalos lapja, a „Reichsanzeiger“ megjegyzi, hogy „a hármasszövetség a közép-európai birtokállapot megóvásának közös szükségletén alapszik.“ Ennek főlemlítése után a német hivatalos lap hangsúlyozza, hogy a német és olasz dynasztia barátsága „záloga azon viszony szilárdságának, mely a két országot egymással és Ausztria-Magyarországgal összeköti.“

A „Berliner Tagblatt“ szerint Ausztria-Magyarország főlemlítése a „Reichsanzeiger“-ben, nem pusztán udvariassági tény. A német kormány ezen kijelentése szerint a berlini találkozás azt is jelenti, hogy Ausztria-Magyarország és Olaszország között szintén fennáll az eddigi barátság.

Mai távirataink a fedelmi utazásról ezek:

Berlin, augusztus 28.

Viktor Emánuel olasz király és Vilmos császár délelőtt fél 10 órakor érkezett meg Potsdamból a birodalmi főváros látogatására. — A fényesen díszített potsdami pályaudvaron egy gárda-vértesszázad vonult fel, hogy az uralkodók kocsiját kísérje. Az uralkodók fogadására megjelent Bülow birodalmi kancellár, Wedel kvirináli német nagykövet és más előkelőségek. Az udvati vonatról leszáll-

ugrani. A zsoké háromszor fordította a sövénynek s a ló ezt is megúván, harmadszorra kitört s gazdáját vitte vissza a kiinduló pont felé. Ezalatt a 8-as rugtatott előre, de nyomon követte őt az egyes, melyben Lipták még erősen reménykedett. Az utolsó gátnál a 8-as, a 4-es példáját követve, szintén nem reflektált a díjra, kitört. Lipták ajkát egy diadalkiáltás hagyta el. Tele marokkal tapsolt neki, mert most az egyes vezetett s jóval mögötte üggett a 6-os. Már ugylátszott, hogy az 1-es játszva győzi le ellenfelét s legalább tíz löhosszal lesz győztes. Az utolsó akadályt gyönyörű évből ugrotta át, mindenfelől tapsoltak... de ah!... mi történt? Az akadály előtti árok élében megbotlott és hátulso lábaival leverve a földet vissza csuszott a gödörbe. Mig a zsoké kiugratott, a 6-os kihasználta előnyét. Mint villám repült át az akadályon. A zsoké a ló nyakára dült és szabadjára eresztette a kantárt. Bár az 1-es is jótartotta magát, egy fél fejjel mégis lemaradt...

Lipták már nem halotta az éljenzést, melylyel a győztes lóvat s a frapáns tapsvihart, melylyel annak lovasát dicsőítették. Szemei előtt összefolytak a színek, elsötétült a világ és az ezernyi embertömeg lekvárként olvadt össze a dühtől és rémülettől táncoló szemeiben.

Ezután másodszor is kiment az erdőbe, de nem tért vissza onnan soha.

Pedig ki tudja, ha 5-ös számú ló futott volna, tán nem hagyja el a szernese, melynek ő ezuttal, végzetesen a sarkára hágott.

tak. Vilmos császári tábornoki egyenruhában, Viktor Emánuel király huszárezrede egyenruhájában, *Augusztó Viktória* császárné, *Frigyes Vilmos* trónörökös, *Joachim* herceg, *Viktória Lujza* hercegnő, *Prinetti* olasz külügyminiszter és a király kísérete. A kölcsönös bemutatások és üdvözlések után az uralkodók elhagyták a pályaudvart a vértések és a közönség lelkes hurrázása mellett és kocsiba szálltak, a mely a brandenburgi kapu felé vitte őket. Az első kocsiiban a király ült a császár jobbán. A kocsit elött és után vértések lovagoltak. A kocsit jobboldalán Wedell gróf főistállómester, baloldalán a városi parancsnok lovagolt. A második kocsiiban ült a császárné, azután jött a trónörökös, Joachim herceg és Viktória Lujza hercegnő, Bülow birodalmi kancellár huszárezredesi egyenruhában és Lanza gróf olasz nagykövet Lindequist tábornokkal.

Berlin, augusztus 28.

Délben zászló avatás volt. Negyvenegy új zászlót avattak fel az ezredek számára. A zászlók a gárda-ezred által körülvett elttár előtt voltak felállítva. Mindenikbe az olasz király verte be az első szeptet. Este ebéd volt a vendég tiszteletére.

Berlin, augusztus 28.

A bevonulásnál két alkalommal kisebb zavar történt. Egyik tiszt lova közvetlenül az uralkodók kocsija mellett megbokrosodott. A császár erre oda szolt a tisztnek:

— Vigyázzon, ne essék a kocsi.

A királynő kocsiját húzó lovak egyike pedig nem akart megindulni. Végre egy rendőr segítségével ez a zavar is megszűnt s a lovak rendben húzták a kocsit.

Berlin, augusztus 28.

Az olasz király vasárnap majnai Frankfurtba utazik az ottani huszárezred meglátogatására, melynek ő a tulajdonosa.

Róma, augusztus 28.

Viktor Emánuel király Potsdamból táviratot küldött *Zanardelli* miniszterelnöknek, a melyben arról értesíti, hogy Vilmos császár a fekete sas-rendet adományozta neki és gratulál neki ehhez a kitüntetéshez.

Tisza László halála.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, augusztus 28.

Gmundenből érkezik a hír, hogy ott *Tisza László* hirtelen elhunyt. Halálának oka *szívszelhűdés* volt.

Tisza László, ki *Tisza Kálmán*nak és *Tisza Lajos* grófnak testvére volt, a közélet terén jelentős szerepet játszott. A halál 73 éves korában érte utól.

Életrajzi adatai főbb vonásokban a következők:

Született Geszten 1829. június 27-én. Tanulmányait a szülői házában kezdte és Pesten folytatta. 1848. elején királyi táblai felelős kürtúrátus volt.

Március 15. után a pesti nemzetörség sorába lépett s előbb mint őrmester, majd mint főhadnagy és zászlóalj segédtsízt szolgált, egyszersmind a földmívelési, kereskedelmi és ipari miniszteriumban segédfogalmazó volt. Később a Nádor huszárokhoz, majd a Miklós-huszárezred zászlaja alá állott és főhadnagyi ranggal dandárparancsnoki segéddé lett. A méri szerencsétlen kimenetelű csatában megsebesült és a Nagyvárad melletti Püspökfürdőben keresett gyógyulást. Itt érte a világsí fegyverletétel híre is. Felgyógyulása után hadifogságba jutott, de megmenekült.

Miután sebei miatt a besorozástól is fölmentették, kiment Berlinbe, ahol másfél évet töltött komoly tanulmányok közt, majd Párisba és Angliába utazott a politikai intézmények megismerése s az elméleti s gyakorlati közgazdaság tanulmányozása végett.

1852-ben visszatért Erdélybe s mint az er-

délyi gazdasági egyesület alelnöke, minagazdaságot tartott fenn erdélyi birtokán.

A lovaregylet megalapításának is egyik kezdeményezője volt. Sokat buzgózkodott a protestáns egyház érdekében, mint a nagyenyedi egyházmegye gondnoka.

1866-ban képviselőnek választották. A véderő-bizottságnak és a honvédegyesület központi választmányának elnöke volt, a déli vasúttársaságnak igazgatósági tagja s a bécsi általános biztosító társaság vezérképviselője.

Változások a tanítói karban.

(Ötven korona megtakarítás.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

Az aradi tanítói kar működésének beosztásában a jövő tanév kezdetével többféle változás fog beállni. Egyrészt áthelyezések, másrészt azon megtakarítási akció következtében, a melyeket az aradi iskolaszék mai ülésén elfogadott.

Jelentősebb változás két iskola igazgatóságába állt be. A templom-utcai fiú-iskola a) osztályainak igazgatása alól felmentették Arad egyik legrégebb, érdeműs igazgatóját *Preisinger Józsefet* egészségi állapotára való tekintetből; s helyére igazgatónak *Bokor Alajost* választották meg. — a Szentpéter-téri elemi fiúiskola igazgatásától pedig *elmozdították Weber Józsefet* a *tandij-kezelés körül elkövetett mulasztásai* miatt. Erre a helyre *Czirák Márton* választották meg. A templom-utcai elemi iskola V-ik osztályában eddig *Tóth Béla* tanított, őt a II-ik osztályba tették át. *Preisinger József* helyett a IV-ik osztályban *Bokor Alajos* fog tanítani, miután *Preisinger József* az igazgatói teendői alól való felmentésén kívül hat heti szabadságot is kapott. A *Bokor III.* osztályába kisegítő tanítót hívnak be.

A templom-utcai fiú-iskola V. osztályában *Kovács Ferenc* fog tanítani, helyébe a gáji iskolához *Czobor Ottó* fog menni.

Ezeknél kevesebb változásokat idéz elő a tanítói karban azok a megtakarítások, melyeket az iskolaszék *Müllig József* iskolafelügyelő javaslatára mai ülésén keresztül vitt. Így például a polgári fiú-iskolában rendszerint minden évben fel kell állítani a III-ik c) osztályt. Ez hetenkint négy óra többletet okoz, melynek tanításáért évenként 300 korona tiszteletdíjat fizetett a város. Ezt a tiszteletdíjat most megszüntették s a négy tanítási óra-többletet felosztják a polgári fiú-iskola olyan tanárai között, akik az előirt óraszámoknál kevesebbet tanítanak.

Az V. és VI. elemi osztályok tanításáért itt különösen a rajz-, ének- és torna-tanításokért fizetett külön tiszteletdíjakat megszüntették. A kertészet tanításáért fizetett 200 koronás tisztelet-díjat többé nem adják ki, ehelyett azonban elrendelték, hogy a tanulókat szombat délutánonként vigyék ki a város kertészetébe, hogy ott a gyakorlati kertészetet tanulmányozhassák.

Végül elrendelte az iskolaszék, hogy a polgári leány- és fiú-iskolák, továbbá az elemi leány- és fiú-iskolának összesen négy könyvtára aként egyesíttessék, hogy a két polgári iskolának együttesen és a két elemi iskolának szintén együttesen csak egy-egy könyvtár legyen, hogy ezentul ne négy könyvtár, hanem csak kettő számára szerezzenek be könyveket.

Ezen megtakarítások által évenként 5468 koronát takarít meg a város s ez az összeg jelentékenyen ellensúlyozza azt a 8835 koronát, melyekkel a jövő év költségvetésének kiadási rovata emelkedik.

Az ülésen *Institoris Kálmán* elnöklété alatt jelen voltak: *Avarly Ferenc*, *Abrai Lajos*, *Al-*

mási Pál, dr. Barabás Béla, Bokor Alajos, Bing Vilmos, Domonkos Lajos, Frint Lajos, Hegedüs László, Müller Károly, dr. Marschall Lajos, Magyar Ferenc, Müller Gyula, Nesnera Aladár, Neuman Adolf, dr. Posgay Lajos, dr. Robitssek Agost, Reicher Ferenc, dr. Rosenberg Sándor, Szilágyi György, dr. Steinhard Mór, Salacz Gyula, Simay István, dr. Schusztler Henrik, Teleszku György, Tedeschi Viktor, Walder Gyula, továbbá Millig József iskolafejlesztő és Bonts Aurel jegyző.

Egy pángermán izgató letartóztatása.

(Korn Artur cikkese.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

A szegedi kir. ügyészség szenzációs indítványt terjesztett be a vizsgálóbíróhoz, melyben Krisch Alajosnak, a hírhedt pángermán izgatónak, a torontáli Korn-féle trifólium egyik tagjának letartóztatását kéri.

A kir. ügyészség előterjesztése, mely újabb bizonyítéka annak, hogy a legnagyobb magyar város vádhatósága milyen éberséggel és eréllyel tisztítja meg a nemzet testét a rajta élőközött izgatóktól, azért vált szükségessé, mert Krisch Alajos az alldeutsch-mozgalom bérence, aki a magyar nemzetellenes izgatásáért amugy is vád alatt áll, újabb pribékmunkával vont magára a kir. ügyészség figyelmét.

Ez az egzisztencia, akinek egy istene van: a német pénz és egy bálvány: Korn Artur, annyira elkeseredett, amikor vezérét, a *Grosskündner Zeitung* hírhedt szerkesztőjét a szegedi esküdtbíróóság elítélte, hogy költeményben öntötte ki gyalázkodó pöfögéseit, melyben míg egyrészt folytatta a magyar nemzet elleni izgató munkáját, másrészt dithyrambusokkal magasztalta Korn Arturnak azt a ténykedését, melyet a szegedi polgárbíróóság büntetendőnek talált.

Krisch Alajosnak ezen verse, mely nyilvánvaló bűnpártolást képez és izgató hangjától eltékozva is, büntető törvénybe ütközik, Korn Artur szennylapijában látott napvilágot s így került a szegedi vádhatóság elé, mely haladéktalanul intézkedett, hogy a német bérence ezen újabb merénylete megtoroltassék.

Krisch Alajossal szemben annál szigorúban járhatott el a kir. ügyészség, mert, mint említettük, a pángermán izgató bűnügyi eljárás alatt áll s mint ilyen, a törvény rendelkezése szerint rögtön letartóztatandó, ha bűnügyének befejezése előtt újabb törvénybe ütközött cselekményt követ el.

A szegedi kir. ügyészség, hivatkozva a törvény ezen rendelkezésére, Krisch Alajos újabb üzelmeinek iratait azzal küldte át Magyar Lajos vizsgálóbíróhoz, hogy az izgató letartóztatására a kellő intézkedéseket tegye meg.

Hir szerint, a vizsgálóbíróóság táviratilag kereste meg a fővárosi államrendőrséget, hogy Krisch Alajost, aki budapesti lakos, a szegedi kir. ügyészség rendelkezése nyomán tartóztassák le.

TANÜGY.

(—) Beiratások és vizsgálatok a főgimnáziumban. Alulírott igazgatóság tudomására adja az érdekelt szülőknek, hogy az aradi kir. főgimnáziumban a javító vizsgálatok augusztus hó 30-án délelőtt 9—12 óráig és délután 3—5 óráig fognak megtartatni, míg a *felvételi, pótló és magán-vizsgálatok* augusztus hó 31-én ugyanazon időben lesznek. Ezen túl a rendes és magán tanuló felvétele szeptember hó 1., 2. és 3-án reggel 9—12 óráig, délután 3—5 óráig az igazgatói irodában történik. *Szeptember 1-én délelőtt kizárólagosan csak III. osztályu tanulók vételnek fel.* Azon tanulók, kik az I. osztályba

iratkoznak be, valamint azok is, kik más középiskolából jönnek az intézetbe, beiratás alkalmával iskolai bizonyítványukon kívül *kezeslevelüket és újra oltási bizonyítványukat* is tartoznak bemutatni, mert ezek nélkül nem fognak felvétetni. Az ünnepélyes „Veni Sancte” a rom. kath. tanulók részére szeptember hó 4-én reggeli 7 órakor lesz, melynek végeztével az egész intézet ifjusága a díszterembe gyűl össze a megnyitó ünnepélyre. Ezután a rendes előadások kezdetüket veszik. Az iskolai évet megnyitó ünnepélyen minden tanuló föltétlenül megjelenni tartozik. *A kir. főgimnázium igazgatósága.*

(—) Szabadságot tanítók. Az iskolaszék mai ülésén *Steinitzer* Lujza tanítónőnek három havi, *Preisinger* József igazgató-tanítónak pedig hat hetes szabadságot engedélyezett szeptember 1-től kezdve.

(—) Tandíjmentes tanulók. Négy nap óta tart a tolongás *Murády* Almos rendőrhadnagy hivatala előtt. A tandíj elengedést és mérséklést kérők hada ez, mely minden esztendőben szaporodik. Az első négy nap folyamán ezer-négyszáz gyermeket jelentettek be. Ez a szám még nagyot fog nőni mert nagy a szegénység.

Mattasich-Keglevich

kegyelmet kapott.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

A közös hadsereg Dreyfus-a, az udvari intrikák áldozata *kegyelmet* kapott. Ezt a szenzációs hírt röpitik szét Bécsből.

Megdobban az ember szive, amikor ilyen rövid szavakban tudomására jut ez a tény. Föl-elevenedik szemünk előtt a mult.

Látjuk a szépséges hercegnő oldalán a délceg ulánus tisztet, a hercegi férj szolgálattevő kamarását.

Aztán egyszerre botrány-hírekkel lett tele a levegő. Előbb párbajt vívott *Koburg* Fülöp herceg *Mattasich-Keglevich* Géza főhadnaggyal. Ez már maga is eléggé bizonyította, hogy a daliás tisztnek nem volt semmi része azokban a közönséges büntettekben, a melyekkel vádolták.

Azután következett *Koburg* Lujza hecegnő szökése. Nizzából tűnt el a főhadnaggyal. Keresték mindenfelé, hiába Lorban, *Oszlogovics* horvátországi földbirtokos kis kastélyában huzta meg magát a szerelmes pár. De az idilnek hamar vége szakadt. Kicsalták őket a biztos menedékhelyről és az udvari intrikák minden borzalmasságával szakították el egymástól a két szerelmet.

Fogságba hurcolták *Mattasich-Keglevich* főhadnaggyot, gyógyintézetbe internálták a hercegnőt. A hercegnő most is ott van és talán nem is volt tudomása arról a rettenetes kivégzésről, melylyel szerelmese fölött ítélkeztek.

Váltóhamisítás miatt öt évre ítélte el a katonai törvényszék *Mattasich-Keglevich* Géza ulánus főhadnaggyot. Titkos gyűlésen, egészen kiszolgáltatva hóhérainak, hozták meg ezt a kegyetlen igazságtalan ítéletet. Tiszti rangjától megfosztva került a *möllersdorfi* katonai fegyházba.

Három évig és nyolc hónapig szenvedett ott a szigorú fogságban, a melynek elviseléséhez csak ártatlanságának érzete adott erőt.

Most aztán megnyitott előtte a fegyház kapuja. *Kegyelmet* kapott. Megrövidítették a fogság időtartamát, de a mult méltatlan szenvedéseiért elégtételt ezzel nem nyert.

Mint egy bécsi sürgöny jelenti, itt illetékes körökben megerősítik *Mattasich* megkegyelmezésének híreit. A kegyelmet a hadügyminiszter adta a katonai büntetőkönyv értelmében, mely szerint az egy évnél többre ítélteknek a hadügyminiszter ad kegyelmet.

Mattasich, hir szerint, horvátországi rokonaihoz tér.

A boldogság akadályai.

(Sziwtelen mostoha anya.)

Arad, augusztus 28.

Érdekes kutatást folytat napok óta a nagyváradi rendőrség. Egy Budapesten lakó nagyváradi illetőségű árvaleány, akit mostohája elűdözött hazulról, édes apja halotti levelét keresi, mert anélkül nem akarja az anyakönyvvezető összeadni völegényével.

A leánynak, akit B. Rózának hívnak igen érdekes multja van. Most 23 éves s a főváros egy tekintélyes pénzintézetének hivatalnoknője. Csorbán, Szolnok-Doboka megyében született. Édes apját K. Endrének hívták, aki csak a leány, születése után két évre lépett törvényes házasságra gyermeke anyjával. Az asszony házassága első évében elhunyt s a három éves Rózsika édes apjával Nagyváradra jött s ott mostoha anyát kapott, mert atyja újra megházasodott. K. Endre két és fél év mulva szintén meghalt s így a kis leány mostoha anya kezére került, aki olyan durván bánt vele, hogy a lányka Budapestre szökött 17 éves korában egy bankhivatalnokkal.

A szöktető nem bagyta cserben imádoztját, hanem most öt év után, mialatt a leány egy előkelő budapesti pénzintézetnél talált alkalmazást, a hivatalnok házasságra akar lépni menyasszonyával. Boldogságuknak azonban váratlan nagy akadályi támadt, a melynek elhárításán most dolgoznak a szerelmesek.

Az anyakönyvvezető hivatalban a házasság megkötéséhez szükséges több okmány között a leány apjának halotti levelét, illetve gyámi és gyámhatósági beleegyezését is követelik, amit a szegény leány sehogysem tudott beszerezni. Először azt sem tudja, hogy hol és mikor halt meg az édes apja, mert csak kis gyermek volt, amikor elvesztette. A mostoha anyja pedig sem az erre vonatkozó kérdésre, sem a beleegyezést kérő levélre nem válaszolt. A leánynak. A szerelmesek most egy előkelő budapesti ügyvéd utján arra kéri a nagyváradi rendőrséget, hogy nyomozza ki a mostoha lakását, idézze meg, kérdezzék meg tőle, hogy a leány édesapjának halotti levelét hol lehetne megszerezni s hacsak lehet, eszközölje ki tőle mostoha leányának férjhezmeneteléhez szükséges beleegyezését.

A nagyváradi rendőrfőkapitány *Kemény* Ignác rendőrbiztost bizta meg, hogy nyomozza ki a keresett asszony lakását, akit a rendőrtisztviselő több napi szorgalmas kutatás után a Katona városban meg is talált. Az idézésre a mostoha meg is jelent, de *megtagadott minden felvilágosítást*, amely férje halálára vonatkozik. A mostoha leánya férjhez meneteléhez szükséges beleegyezés kiállításáról pedig hallani sem akart.

— Nem érdemli meg az a rossz leány, hogy valaha boldog legyen az életben, mondta a rendőrtisztviselőnek a kőszivű anya.

Kemény Ignác látta, hogy semmire sem mehet a makacs mostohával, elbocsájtotta tehát s maga fogott hozzá, hogy kinyomozza az elhalt apa elhunytának idejét és helyét. — Most az összes nagyváradi római katolikus plébánia hivatalokat felkereste, s arra kérte, hogy a 17—18 év előtti halotti anyakönyvekben nézzenek utána, hátha feltalálják K. Endre nevét, aki római katolikus volt. Talán reá akadnak, de az is lehetséges, hogy az apa nem is Nagyváradon halt meg.

Ha sikerülni fog a rendőrtisztviselőnek a halotti anyakönyvekből felderíteni K. Endre elhunytának idejét s a kivonatot is megszerzi, úgy a gyámhatóság a mostoha gyámánya makacssága ellenére valószínűleg megengedi a kis

koru menyasszonynak, hogy szive választottjának, a derék s becsületes bankhivatalnoknak a törvényes hitvese lehessen. Ha azonban a tisztviselő fáradtságát nem koronázza siker, úgy a szerelmeseknek várni kell még két évig, amikor a leány nagykoru lesz, talán még akkor is némi akadályul fog szolgálni az anyakönyvvezető előtt az, hogy a kőszivű mostoha makacssága folytán a leány édes apjának halotti levele hiányozni fog.

Két szerelmes szív aggódással remeg most a fővárosban s várja a jó hirt Nagyváradról, amely a szivtelen mostoha miatt késik, talán el sem érkezik.

Orvos-egyesületek fuziója.

(Az aradi és aradmegyei fiókszövetség egyesítése)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

Az országos orvosszövetség aradmegyei fiókja fontos, helyeselni való határozatot hozott ma. Kimondta, hogy az orvosi kar közös céljainak érdekében az összetartásban rejlő erő kihasználására, egyesül az országos orvos-szövetség aradmegyei fiókjával, s azzal együttműködve küzd a szövetség kitűzött céljai érdekében.

Az országos orvos-szövetség aradmegyei fiókja ma délelőtt, a megvehéza kistermeben, Issekutz Károly dr. Aradmegyei tisztifőorvosának elnöklésével ülést tartott, a melyen a szövetség tagjai nagy számmal vettek részt.

Issekutz Károly dr. elnök a megjelenteket üdvözölve, előterjesztette, hogy a gyűlés egyedüli tárgya a fiókszövetségnek az aradvárosi fiókszövetséggel való egyesítése; kérte a gyűlést, hogy az erre vonatkozó indítványt hallgassák meg.

Lów Mihály dr. borossebesi járásorvos terjesztette erre elő az egyesítésre vonatkozó indítványt. E szerint az aradmegyei szövetség összes tagjaival együtt beolvad az aradvárosi szövetségbe, ezután azt kívánja kikötni, hogy annak címét ily módon változtassák meg: országos orvosszövetség aradi és aradmegyei fiókja.

Az indítványt a gyűlés egyhangu helyesléssel fogadta, és bizottságot küldött ki, a mely az egyesülés foganatosítása érdekében az aradvárosi szövetség kiküldöttjeivel tárgyaljon.

A bizottságot Institoris István dr. elnöklésével Vesza György dr. és Klein Vilmos dr. tagokból küldték ki.

Az aradmegyei fiókszövetségnek ez idő szerint harminckét tagja van, az egyesülés után a közös fiók-szövetségnek hetven-nyolcvan tagja lesz, s ezzel a számmal a szövetség határozatainak, mozgalmainak bizonyára nagyobb sulya és eredménye lesz.

A kiküldött bizottság rövid időn belül megkezdi a tárgyalásokat s a legközelebbi közgyűlést már az aradvárosi fiókszövetséggel együtt tartják meg az aradmegyei orvosok.

MULATSÁGOK

(=) Dalestély. A makói dalárda Mező-Kovács házán a kaszinó helyiségében f. augusztus hó 30-án (szombaton este) részben a Makón építendő *Hollósy Kornélia Színház* alap javára táncdal egybekötött dalestélyt rendez. A dalestély műsora: 1. *Harcidál*. Mádaitól. 2. *Népdal egyveleg*, dr. Angyal Armandtól. (A temesvári országos dalünnep egyik versenydarabja.) 3. *Bércről visszánéz a vándor*, Rieger Györgytől. (A jövő évben Temesvárott tartandó országos dalünnep egyik versenydarabja.) 4. *Alföldi legény*, Riegertől. 5. *Párisi ifjak*, Adámstól. 6. *Nyisd ki anyám a virágos ablakot*, népdal egyveleg Gaál Ferencről. 7. *Régi nóta, híres nóta*, népdal egyveleg Lányi Ernőtől. 8. *Kiért üritsem e pohárt*, borsdál Thern Károlytól.

Rudnay főkapitány kalandja.

(Az állatorvos, aki nem megy szeparéba.)

Arad, augusztus 28.

A főváros fiatalabb rendőrtisztjeinek nem egy kellemes kötelességük is az inspekciónak a mulatóhelyeken. A rend ezen ifju és vidám örei itt nagy tekintélynek örvendenek, kávé és pincér mélyen hajlong előttük, a lengedi chansonettek rájuk pazarolják legtűzeesebb pillantásaikat s a vendégek tisztelettel néznek a kis sarokasztalra, melyen irópapír és tinta van, jelölül annak, hogy itt hivatalos funkciót végeznek.

Nem csoda, ha ezt a minden estén ismétlődő tiszteletet megunja egyik-másik fogalmazó ur. Így történt az a minap, a jelenleg Os-Budavárban működő Folies-Caprice inspekción rendőrtisztjével is, aki állatorvos jó barátjával ült ott, a hivatalos asztalnál. Tizenegy óra felé nagy mehetnékje támadt az ifju rendőrhivatalnoknak. Talán dolga volt, talán várta valaki valahol? . . . Hisz oly kalandos az élet Os-Budavárban!

— Elmegek szolt a rendőrtisztviselő állatorvos barátjának. Én elmegek te itt maradsz.

— Hát a hivatal? A kötelesség?

— Azt rád ruházom. Helyettesíteni fogsz engem. Baj úgy sem lesz, itt soha nem szokott történni semmi. Ha mégis történne valami, itt van a karszallagom. Ezzel te vagy itt a legnagyobb ur.

S a rendőrtisztviselő eltávozott, az állatorvos felöltötte a karszallagot s ült ott a hivatalos asztalnál összefont karokkal, hivatalos arccal. A varázs karszallag kellemes, meleg bizsergést okozott: ez a hatalom tudata.

Egyszerre, mint az égből lecsapó villám, két elegáns férfi jelent meg a Folies Caprice nézőtérén: *Budnay Béla főkapitány és Szapáry Pali gróf*. Jöttek tanulmányozni a szalmaözvegyek Eldorádóját, Osbudavárát.

A Foliesban nincsen asztal, mind el volt foglalva, hely csak az inspekción asztalnál volt még két személy számára.

A gróf és a rendőrfőkapitány leültek tehát az ideiglenes rendőrtisztvé vedlett állatorvos mellé, a ki miként Nagy Sándor szüknek kezdé érezni ezt a világot. A főkapitány jobbik kedvében volt s barátságos beszélgetésbe elegyedett remegő alantasával. Közben felcsendültek a vidám dalok és sikamlós kuplák a szinpadon s a rendőrfőkapitány és gróf informáltatták magukat a művészi személyzetről. De információt nem kaptak a „rendőrtiszt” a lehető legkomolyabb arccal jelentette ki:

— A művészekkel nem foglalkozom. Csak a közrenddel és közcsenddel.

Tetszett a főkapitánynak a komoly és ügybuzgó fiatal ember és pezsgőt rendelt. Ittak s mialatt a pezsgő mind jobb kedvre hangolta a rendőrség fejét a gróft, az ifju rendőrtisztviselő mind szótalanabbá és komorabbá vált.

Véget ért az előadás. Az állatorvos boldogan nézte, mint gördül le a függöny.

— No most talán elmennek.

De állatorvos tervez, pezsgő végez.

— Szeparé, adta ki a jelszót a jókedvű főkapitány. Fogalmazó ur, önt is meghívom.

— Ez nagy kitüntetés, nagy szerencse. Sőt, biztos karrier — Rudnayval szeparéban pezsgőzni. Nincs az a rendőrfogalmazó, a ki boldogan ne hálálkodnék a sorsnak e véletlen szerencsésért. Képzeltető tehát, mennyire megütközött a főkapitány, midőn alantosa hebegve zavartan kért bocsánatot, hogy *ő bizony nem mehet most pezsgőzni*, mert hivatalos kötelessége ezt tiltja.

Ez a gyanus ügybuzgóság szegret ütött

Rudnay fejébe és hogy szakszerű kifejezéssel éljünk, nyomában megindított a nyomozást a rendőrfogalmazó kiléte iránt. A nyomozás sikerre vezetett, az állatorvos töredelmesen leplezte le magát és barátját, a ki ott hagyta a posztját.

Ez történt Osbudavárban Rudnay főkapitány fogadó szobájában pedig az történt másnap, hogy midőn az illető rendőrfogalmazó elnézést jött könyörögni, a főkapitány megbocsátott neki s e szavakkal intézte el az ügyet:

— Csak azt akartam bebizonyítani, hogy ösmerem alárendeltjeimet.

Tanítónő-választás az iskolaszéken.

(Vita a választás után.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

Aradváros iskolaszékének mai ülésén töltötték be választás utján azt a tanítónői állást, amely *Boros Jankának* lemondása által az újtelepi leányiskolánál üresedett meg. Az állásra, melyet a szabályok szerint pályázat mellőzésével töltöttek be, igen sok pályázó volt. Aradon ugyanis az a gyakorlat a tanítónői állások betöltésénél, hogy a megüresedett állásra a helyettesként kisegítő-tanítónőnek alkalmazottak közül választanak.

Igy történt ez ma is avval az eltéréssel, hogy a jelentkezők közül négy olyan jelölt volt, akik kisegítő tanítónőkként nem működött még. A sok jelentkezőre való tekintettel *Institoris Kálmán* elnök szavazást rendelt el, amely előre izgalmasnak ígérkezett tekintettel arra, hogy az ülésen az iskolaszéknek majdnem valamennyi tagja részt vett.

A választás meglepetést hozott. Meglepetés volt az eredmény, s utána az a helyén való igazságos indokból kinduló felszólalás, amely *dr. Barabás Béla* ajkairól hangzott el.

A szavazatok három jelölt között oszoltak meg s eredményük a következő:

<i>Balázs Ferencné</i>	17
<i>Tóth Gizella</i>	9
<i>Kosztolányi Margit</i>	2

szavazatot kapott, egy szavazólap üres volt.

Miután *Institoris Kálmán* elnök a választás eredményét kihirdette. Szólásra jelentkezett *dr. Barabás Béla* s éles filippikát mondott arról a lelketlen, rossz rendszerről, a mely szerint az aradi iskolaszéknek a tanító- és tanítónő-választások történnek. Az a tanítónő, a kit az aradi iskolaszék alkalmaz, különféle torturákon megy keresztül: éveken keresztül helyettesít és vár a jó szerencsére, azután ha megjön a várva-várt szerencse, megválasztják tanítónőnek — egy próbaévre s csak azután véglegesítik. Eddig legalább meg volt az a jó szokás, hogy az aradi tanítónő-jelölteket előnybe részesítették, s az utóbbi időkben nem egy eset volt arra, hogy elűtötték az aradiakat a várva-várt állástól. Ez igazságtalanság.

Felszólalását szándékkal hagyta a választás utánra, nehogy ugylássék, mintha a szavazást akarná befolyásolni. A mostani eljárás igazságtalanságokra vezethet, mert vagy alkalmas az a helyettesítő s ekkor méltánytalan a mellőzése, vagy pedig nem alkalmas s akkor mondják ezt meg neki s ne ártassák, végül pedig ne üssék el attól az állástól, a melyre éveken át várt. Nem személyekről, hanem elvről beszél sine ira et studio. Az volna a helyes, ha a kisegítőket is az iskolaszék hívná meg, s ha alkalmasnak találja az illetőt, úgy tartsa és válassza meg ha rákerül a sor, ha pedig nem megfelelő képességű, akkor bocsássa el, ne

áttesse csalfa reménnyel. Igaz méltányosságból beszél, s ezért kéri, hogy változtassák meg a mostani rendszert s javasolja, hogy a helyettesítési időt tekintés próbasszolgálatnak. Határozatot nem akar provokálni, de igazságtalannak tartja, hogy egy olyan előkelő testület, mint az iskolaszék orránál fogva vezessen egyeseket éveken keresztül s holtig tartó üres reménnyel éltesse azokat. Módot kíván arra, hogy az ilyen visszaélések megszűnjenek,

Abrai Lajos a Barabás által említett torturák közé odaszámítja az ugynevezett *kilincselés-t* is, amelyet egy-egy választás előtt a tanítónői jelölteknek véghez kell vinniök. Ennek megszüntetését óhajtáná.

A két felszólalás kapcsán hosszabb vitakozás indult meg, amelynek tartama alatt felvetették a *kandidálás és ajánlás* eszméjét is, miután azonban mindezekben a szabad választás korlátozását látta az iskolaszék, *napirendre tért* a felszólalások fölött.

Katonák — bocskorban.

(Mért nem viselnék az aradi honvéd-rezervisták bakkancsot?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 28.

Egy budapesti ujság néhány nap előtt csipkedő megjegyzések kíséretében megírta, hogy az aradi honvédszászlóalj bakái mezitláb vonulnak ki a gyakorlatokra, olyasformán tüntetvén fel a dolgot, mintha a honvédszászlóalj raktára kifogyott volna a bakkancsokból.

A „meztlábos bakák” dolgának ez a hiteles története:

Tény az, hogy az aradi honvédszászlóaljhoz bevonult póttartalékosok egy része bakkancs nélkül vonult ki a gyakorlatokra, de nem mezitláb, hanem *bocskorban*, vagy *papucsban*. Ez azonban nem azért történt, mintha ezeknek nem jutna bakkancs. A bevonult póttartalékosok, akik most az utókiképzésben részesülnek, legnagyobb részben oláh-parasztok, akik egész éven át mezitláb, vagy könnyű bocskorban járnak. Ha ezek most a nehéz bakkancsot fölveszik, az föltöri a lábukat, annyira, hogy *három hétig nem tudnának masírozni vele*. Ilyenformán egészen elveszne az utókiképzésre szánt idő. Azoknál, akik rendes szolgálatra vonulnak be, beletelik néhány hét, a míg a lábuk a bakkancsot megszokja, de ezeknél nem olyan baj az. A póttartalékosoknak e miatt engedték meg, hogy a lövőterre bocskorban, vagy papucsban vonuljanak ki, s ezzel az egész időt a kiképzésre fölhasználják.

Volt azonban ennek az intézkedésnek egy másik érdekesebb oka is.

A mikor a póttartalékosokat most a bevonuláskor megvizsgálták, azt a feltűnő dolgot vették észre, hogy egy részüknek a jobb, vagy a ballábán *égési seb* van. Annyira *egyforma* mindegyiknek a sebe és annyira *ugyanegy helyen* van, hogy ez azonnal elárulja a *szándékoságot*. Mintegy *huszonnégy-huszonöt tartalékosnál* tapasztalták ezt. Ezek nyilvánvalóan maguk okozták lábukon az égési sebet; azt hitték, hogy miután a sebes lábra nem tudnak bakkancsot huzni, megszabadulnak a gyakorlattól. Más esetekben az ilyen „öncsonkítás”-t büntetni is szokták; most azonban csak azt tették: meghagyták, hogy az égött lábra kötéleket csavarjanak, s bakkancs helyett bocskorban, vagy papucsban vonuljanak ki.

Igy jut a publikum ahhoz a szokatlan látványhoz, hogy a bakákat bakkancs nélkül, bocskorban vagy papucsban látja kivonulni. A kiválaha igazi bakkancsot viselt, az könnyen felfogja, hogy a rezervisták csöppet sem resztek ezt, sőt örülnek rajta.

HIREK.

Gyilkos orvvadász.

— Agyonlőtt erdőőr. —

Arad, augusztus 28.

A Soborsin közelében levő *Temest* Arad megyei községben egy orvvadász gyilkos merényletének áldozatul esett egy derék munkás családapa, a mint hivatalát végezte.

A temesesti erdőségekben végezte a dolgát *Mirk József* erdőőr. Az orvvadászok rettegett réme volt ez a lelkiismeretes erdőőr, a ki ellen úgy látszik bosszút forraltak a vadörzök.

Tripon Demeter hírhedt orvvadász volt, azok közül való, a kik nem tartják többre az ember életét a leterített vadnál, ha gyilkolni kell. Tegnap *Mirk* erdőőr éppen járta a kerületét, a mikor meglátta a híres orvvadászt, *Tripon*. Ez is meglátta üldözőjét puskáját vállhoz kapta és *Mirk* erdőőrré lőtt. A lövés *halálosan* találta az erdőőrt.

Az eset híre hamar elterjedt. A soborsini rendőrség erélyes vizsgálatot indított. *Tripon* tagadta a dolgot. Beismerte, hogy *Mirk* az ő fegyverétől halt meg, de azt mondta, hogy tilosban járt s hallott leshelye közelében valami recsegést. Minthogy éppen *örre* várt s a zaja is olyan volt, mintha őzbak okozta volna, belelőtt s nagy megdöbbenéssel vette észre, hogy ember volt akit golyója talált.

A másik szereplő, aki az ügyben legtöbbet mondhatna, halott már. A rendőrség azonban nem hitte el *Tripon* védekezését és *letartottatta*.

Kossuth csolnakosa.

— Az ada-kaleh-i török. —

Arad, augusztus 28.

A jövő hónap tizenkilencedikén, a mikor *Kossuth Lajos* századik születésnapját ünnepli a főváros, bizonyosan rengeteg sok vidéki jön Budapestre. Ezek között nagy érdeklődést fog majd kelteni egy öreg török ember, a kit *Bego-Musztafa*-nak hívnak, mert ő volt az, a ki 1849-ben megmentette *Kossuth Lajos*-t: csolnakon vitte Orsováról Viddinbe. Tudósítónk, a ki *Ada-Kaleh* szigetén meglátogatta *Bego Musztafa*-t, ezt írja nekünk Orsováról: *Ada-Kaleh* szigetén lakik egy *Bego Musztafa* nevű öles természetű török, aki nagy tiszteletben részesül, mert tudják róla, hogy ő mentette meg 1849-ben *Kossuth Lajos*-t. Az öreg csolnakos így mondta el a nevezetes eseményt:

Akkoriban nagyon sokan menekültek Orsováról török területre. En és több társam folyton az *Ada-Kaleh*-vel szemben levő orsovai parton vártuk csolakkal a szegény menekülőket. A honvédtisztek rendszeren jól meg is fizették fáradságunkat, a mit különben meg is érdemeltünk, mert az osztrák határőrök nagyon vigyáztak ránk s nem egy társamat agyonlőtték.

Egyszer egy három tagu magyar társaság érkezett az orsovai partra; egyikük egy ládát szorongatott a hóna alatt. Beugrottak ladikomba s azt mondták, vigyem őket a szigetre *Ozmán bég* török ezredeshez, *Ada-Kaleh* parancsnokához. Sokáig beszélgettek vele s át akarták neki adni a ládát, de vonakodtak megmondani, mi van benne. A *bég* nem fogadta el megörzésre a titkos ládát.

Később tudtam csak meg, hogy a magyar szent korona volt benne. A három ur visszavezett Orsovára, a hol elásta a ládát. Aztán újra beültek a ladikomba s Viddinig vittem őket. Az egyik ur, a ki legelőkelőbbnek látszott köztük, néhány aranyat és ezer forintnyi *Kossuth-bankót* adott nekem.

A mikor visszatértem Orsovára, kérdősködtek tőlem a hivatalos urak és katonák, hogy nem én vittem-e *Kossuth Lajos* kormányzót. Csak akkor tudtam meg, hogy milyen nagy urat szállítottam Törökországba. Persze tagadtam, mert különben fölakasztottak volna.

Az öreg török még elmondta, hogy tizenöt husz évvel ezelőtt Bécsben volt a királynál, a hová egy török katona özvegyét kísérte, a ki segítséget kért a királytól, mert férjét agyonlőtte egy osztrák-magyar ezredbeli katona. A király előszobájában megemlítette *Bego Musztafa* egy udvari tisztnek, hogy ő vitte annak idején *Kossuthot* Viddinbe s kijelentette, hogy ezt elmeséli a királynak is, hátha kap tőle valamit, mert már bizonyosan kibékült a kormányzóval. Csak nagy nehezen térítették el ettől a *szándékától*.

Végül tudatta az öreg csolnakos, hogy *Kossuth Lajos* századik születésnapjára Budapestre rándul, hogy török imádságot mondhasson a kormányzó sirján.

— Az aradi pénzügyigazgató. Fővárosi tudósítónk táviratozza: A pénzügyminisztériumban az aradi pénzügyigazgatói állás betöltésére nézve az a nézet terjedt el, hogy az állást *áthelyezéssel* töltik be. Az Aradra áthelyezendő pénzügyigazgató *Fekete Benő*, aki jelenleg a *szolnoki* pénzügyigazgatóság élén áll s csak néhány hónap előtt helyezték át szakértelmére való tekintettel a *brassói* pénzügyigazgatóságtól Szolnokra ama purifikálás következtében, amelyet *Köcsön Lajos* a szolnoki pénzügyigazgatósnál végzett.

— Az első állami tisztviselő a megyei számvevőségénél. A vármegyei pénztárak, és számvevőségek, a mint ismeretes, a jövő év elejétől állami kezelésbe mennek át. Erre nézve, amint megirtuk, Aradvármegyénél már megtörténtek az előkészületek is. Az aradmegyei számvevőség államosításával kapcsolatban áll egy kinevezés, amely már az államosítás után való korszakra szól. A pénzügyminiszter az aradi pénzügyigazgatósnál *Bálint Andor* számtisztet *számmellenőrré* nevezte ki, azzal, hogy a további szolgálatot *Aradvármegye számvevőségénél* teljesíti. Miután az államosítás csak január 1-én következik be, a pénzügyigazgatóság *Bálint Andor* számmellenőrt január 1-ig *szabadságolta*, és *Bálint* addig a szabadságolt állományban működik Aradvármegyénél.

— *Desseffy* püspök köszönete. *Desseffy Sándor* v. b. t. t., megyés püspök most kiadott egyházi körlevelében a következő köszönő sorokat intézi papságához:

Krisztusban Kedves Papságom azon alkalomból, hogy O Szentsége engem *pápai trón-állóvá* és *római gróffá* legkegyelmesebben ki-nevezni méltóztatott, fiai ragaszkodását és szeretetét a szerencsekívánatok és üdvözlések sokaságával és bensőségével ismét nyilvánítani siettem.

Nagy örömmre és vigasztalásomra szolgál Krisztusban Kedves Papságom ezen jóleső figyelme, melyet már számos esetben, legutóbb súlyos betegségemben is, tapasztaltam.

Midőn ezért e helyen legbensőbb köszönetet mondok, kérem Istent, hogy ez a szeretet, melyet mindenkor teljes szívvél viszonoztam, minket még sokáig egyesítsen, és megvalósíthassam Krisztusban Kedves Papságom jólétére és heveink lelki üdvére irányuló legjobb szándékaimat.

Sándor püspök.

— Az interparlamentáris konferencia végleges elhalasztása. Bécs, mint fővárosi tudósítónk táviratozza, újabb szenzációval szolgál. Ismeretes, hogy a konferencia osztrák csoportja a

fogadtatás előkészületei miatt három héttel későbbre halasztotta az interparlamentáris konferenciát. Hogy az elhalasztás politikai okból történt, annak ma eklatáns bizonyosságát adhatjuk. *Pirquet* báró, az osztrák csoport elnöke ma táviratilag arról értesítette *Dessewffy* Arisztid háznagyi titkárt, hogy az interparlamentáris konferenciát végleg elhalasztották és Bécsben ez idén elháríthatatlan akadályok miatt egyáltalán nem tarthatják meg. Az elháríthatatlan akadály pedig: az osztrák politikai viszonyok. Körber és az osztrák kormány nem volt képes az osztrák pártokat rábírní arra, hogy a belpolitikai kérdéseket ne vigyék bele a nemzetközi tanácskozásba és ennek következtében jónak látták végleg elhalasztani a konferenciát. Ennél nagyobb blamázs valóban nem érhetne Bécsset és Ausztriát.

— Magyar név a magyar nemességhez. A hivatalos lap tegnapi szám a következő érdekes királyi kéziratot közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére megengedem, hogy tőszegi *Freund* Imre és tőszegi dr. *Freund* Albert budapesti lakosok családnevüket, magyar nemességük és a „tőszegi” előnév épségben tartása mellett, „Tőszeghy”-re változtathassák.

Kelt: Ischben, 1902. évi augusztus hó 2-án.

Ferenc József, s. k.

Gróf *Széchenyi Gyula*, s. k.

— Mangra püspöksége. Az *Egyetértés* nek írják Aradról: Mangra táborában nagy a konsternáció. Híre ment, hogy a kormány semmi esetre se terjeszti fel megerősítésre Mangrát. Sőt beavatották azt állítják, hogy a kormány Mangrának esetleges másodszori megválasztását eikerülendő, a királynak azt fogja javasolni hogy az új püspökválasztás Mangra kizárásával rendeltessék el. Különben erre precedens is van. Ugyanis 1874. október 27-én a görög-keleti választózsínat *Popasu* János karánsebesi püspököt választotta meg érsekké. Az akkori kormány nem talált kellő garanciát a választott személyében és azt javasolta a királynak, hogy a választást ne erősítse meg. A király 1874. november 19-én Gödöllőn kelt elhatározásával a kormány javaslatához képest *Popasu* János megválasztását nem erősítette meg és *Popasu* kizárásával rendelte el az új választást, melyen *Román* Miront, *Metianu* elődjét választották meg.

— A képviselőház háznagya a pápánál. Fővárosi tudósítónk írja: *Csávossy* Béla udvari tanácsos, a képviselőház háznagya egy hét óta Olaszországban tölti nyári szabadságát és a hó 28-án Rómába utazott, a hol *Leo* pápától kihallgatást kért. E hó 24-én értesítették, hogy a pápa öt, másnap hétfőn fogadja. Erről a fogadtatásról *Csávossy* érdekes részleteket írt meg a képviselőház egyik tisztviselőjének, *Farkas* János terembiztosnak. A levél szerint *Csávossy* leányával, *Orczy* Dezsőnével és Béla fiával jelentkezett a pápánál hétfőn délelőtt háromnegyed 12 órakor. A pápa, a ki igen jól érzi magát és aggkora ellenére még igen élénk, nagyon szívélyesen fogadta a magyar látogatókat. Első sorban a magyar viszonyokról kérdezősködött *Csávossytól*, majd az egyházpolitikai törvények hatásáról és a magyar képviselőházzal tudakozódott; mindezekre *Csávossy* részletesen válaszolt. Majd azt kérdezte a pápa, hogy *Csávossy* mióta képviselő? A családtagokhoz is intézett kérdéseket, majd mindnyájukat megáldva, negyedórai beszélgetés után bocsátotta el őket. *Csávossy* el van ragadtatva a fogadtatás szívélyességétől és bámulattal ír a pápa szellemi frissességéről. A háznagy már a jövő hétfőn visszaérkezik Budapestre és itt folytatni fogja a régi képviselőház átadása tárgyában megindított tárgyalásokat.

— Lelkészségválasztás. A galsai gör. kel. hitközség *Arvits* Illés lelkész elhalálózása folytán megürült lelkészi állást f. hó 31-én fogja betölteni. Ezen állásra eddig 5-en pályáztak: *Dragancsa* Miklós alsóli, *Tadom* keszinci lelkészek, *Mihlca*, *Papluka* Gábor és *Argyelán* János végzett papnövendékek. Az eddigiek szerint *Dragancsának* és *Miklucának* van legelőbb kilátása, de *Argyelán* János mellett is nagy párt tömörül. A választás *Popovits* György világosi esperes vezetése alatt fog meg-ejtetni.

— A székelyek nagygyűlése. Tusnád-fürdőn ma nyitották meg a székelyek nagygyűlését. *Bedő* Albert tartotta a megnyitót. Utána *Dessewffy* Aurél diszelnök beszélt. Mind a ketten nagy hatást gyakoroltak a hallgatóságra.

— Egy aradi vértanu szülőháza. Nemrég bizottság alakult Zomborban, a melynek az volt a feladata, hogy kikutassa *Schweidl* József, az aradi vértanu szülőházát és emléktáblával jelölje meg. Özvegy *Thurszshyné-Ballun* Paulina asszony most tudatta a bizottsággal, hogy a vértanu szülőháza a zombori Sztapári uton lévő *Széchenyi*-ház. Most már nincs akadály a szülőháza emléktábla elhelyezésének.

— A békési motoros vasut. Békéscsaba alatt már megkezdtek a motoros vasut földmunkálatait. A Kőröscsatorna zsilipjénél kezdődött meg a munka *Lacszay* mérnök vezetése mellett száz munkás dolgozik egy munkásfelügyelővel. Egészen Békés határáig fognak haladni, hol megállapodnak s megvárják a törvényhozás végleges engedélyét, melyet a miniszter ígérete szerint az országgyűlés összeülése után, azonnal, legkésőbb október elején meg fog kapni a vasut Békésen vasárnap délután tartottak a motoros vasut ellenzői értekezletet, melyen elfogadták az ismeretes kérvényt, beszédtek az aláírási íveket s azonkívül felvették a küldöttségbe jelentkezőket. A vasuttársaság az engedély megnyerése után folytatni fogja Békés határától a munkát s ugyanakkor megkezdik azt Békéscsaba belterületén is. Itt könnyebben fog menni a dolog, mert alapozás nem szükséges, csupán a sineket rakják le. A társaság terve szerint a vonal csaba-békési részét már kora tavasszal átadják a forgalomnak.

— Halálozás. *Ozv. Rózsa* Pálné szül. felsőpásztori Pásztori Mária asszony f. hó 28-án rövid szenvedés folytán aggkori végkimerülésben 80 éves korában Galsán elhalálozott. A megboldogult hült tetemét folyó hó 29-én délután 4 órakor fognak a galsai közsírkertben a róm. kath. egyház szertartása szerint az örök nyugalom helyére vitetni. Az elhunytat előkelő rokonság gyászolja.

— Nyugalomba vonuló pénzügyőri biztos. *Liptai* Ferenc buttyini m. kir. pénzügyőri biztos beadta nyugdíjazás iránti kérvényét. *Liptai* negyven évi szolgálat után, teljes nyugdíjjal vonul vissza, buzgó működés után a nyugalomba.

— Az újraoltás díjal. *Sófalvi* György, az aradi új telepi iskola igazgatója, egy beadványában arra kérte az iskolaszéket, hogy a tanulóktól ne szedje többé a 16 filléres újraoltási díjakat. Az iskolaszék mai ülésén azt határozta, hogy az oltási díjakat elengedi, de csak egész vagy fél tandíjmentességet élvező tanulóknak.

— Az amerikai magyar zászló és Arad. Ahhoz a zászlóhoz, melyet az amerikai magyarok számára az országos nemzeti szövetség készített, költséggel hozzájárult Aradvárosa is. A szövetség most, mikor a zászló már rendelkezési helyére jutott, írásbeli köszönetet küldött Aradnak adományáért.

— Véréngző katonatiszt. Eszéken, mint egy sürgöny jelenti, *Steiner* Nándor 78-ik gyalogezredbeli főhadnagy nyilvános helyen rátámadt *Jó* Sándor megyei főmérnökre és két kardcsapás-

sal életveszélyesen megsebesítette. A tiszt a főmérnöknek régi haragosa volt.

— Hidverési gyakorlatok a Maroson. Szeptember hó 1. és 15-ike között a Maros folyó torkolatánál a katonaság hidverési gyakorlatot fog tartani és pedig: szeptember 1-én délelőtt 8 órától, szeptember 2-án délután 4 óráig, szeptember 3-án délelőtt 7 órától, délután 5 óráig, szeptember 4-én délelőtt 8 órától, szeptember 5-én délután 3 óráig, szeptember 9-én délelőtt 8 órától, szeptember 10-én délután 2 óráig, szeptember 11-én délelőtt 8 órától, szeptember 13-án délután 4 óráig, szeptember 15-én délelőtt 7 órától délután 3 óráig. A fenti időben a Maroson a tutajok és hajók nem közlekedhetnek, nehogy a lövések miatt szerencsétlenség álljon elő. Kivételes esetben a parton levő tisztek és őrség az átkelésre engedélyt ad a fenti időben is, ezt azonban kérniük kell a hajók vezetőinek.

— Francia hírlapíró a délvidéken. Érdekes vendégei voltak a napokban a torontálmegyei Szt. Hubert, Károlyliget és Soutour községeknek. *Raymond Recouly*, párisi egyet. rendk. tanár, a párisi tudományos társaság igazgatósági elnöke s a párisi *Temps* munkatársa, gróf *Teleki* Agost, a külföldön élő magyar főúr kíséretében felkereste a francia telepítvényes községeket, adatokat óhajta beszerezni az ott letelepedett francia eredetű családok származását, jelenlegi viszonyait, és körülményeit illetőleg. E célból a községek előkelőbb s most is francia eredetű családok származását, jelenlegi viszonyait, és körülményeit illetőleg. E célból a községek előkelőbb s most is francia nevű családjainál látogatást tettek, hol őket a kitelhető legnagyobb szívélyességgel, igazi magyaros vendégszeretettel fogadták, ezáltal legpregnansabban dokumentálva a pangermanizmus vádjának alaptalan voltát, miután a magyar állameszméhez való hű ragaszkodásuknak illusztris vendégeik előtt is több ízben kifejezést adtak. A vendégeket kiket *Zombolyáról* dr. *Csávossy* Ignác várm. tb. főjegyző és gr. *Csekonics* Endre uradalmi ügyésze kalauzolták, *Fulda* Károly szenthuberti körjegyző fogadta ebéddel, miközben számtalan felköszöntő hangzott el a magyar-francia testvériségre. A vendégek tiszteletére, kik kora délelőttől késő estig időztek a községekben, táncmulatságot is rögtönözött a fiatalság. Tegnapi Temesvárott időztek s onnét a Vaskapuhoz és onnan Erdélybe utaztak az érdekes vendégek: *Raymond Recouly* hírlapja hasábjain délvidéki élményeiről utleiratokat, értekezéseket fog közölni, mely cikkek bizonyára a külföld előtt még meglehetősen sötét színben feltűnő édes hazánk iránt az érdeklődést, rokonszenvet csak fejleszteni lesznek hivatva.

— Baptistakeresztelő Békésen. Az Új-Körös partján most nagy nézőközönség gyülekezett össze, midőn a baptisták felverték sátraikat. Előbb a hátszónok intézett beszédet a keresztelendőkhöz, kik azután fehér lepelbe burkolva követték a beszélőt a Körösbe. A szónok itt mindenik felett elmondta az ígét külön-külön s mindegyiket megbuktatta a vízben. Ezzel megtörtént a keresztelés. Mindnyájan kijöttek a vízből, felöltöztek s zsolozsmákat énekelve hazaindultak. Ez alkalommal hat férfit és két nőt kereszteltek meg.

— Amerikai ember Tisza Kálmán szobrára. Az első adakozó, a ki Tisza Kálmán szobrára adományt tesz, egy Amerikában élő aradmegyei magyar ember. Biharmegye és Nagyvárad törvényhatósága tudvalavőn Tisza Kálmán emlékének méltó megörökítése céljából mozgalmat indított egy szobor felállítására iránt. Ez a hír eljutott New Yorkba is, hol egy régen elszakadt magyar ember lakik. *Csmakker* Józsefnek hívják az illetőt, ki midőn a szobor létesítéséről értesült, az alábbi hazafias és lelkes sorok kíséretében két dollárt vagyis tíz koronát küldött *Rémier* Károly nagyváradai polgármesternek azzal, hogy az összeget a felállítandó

szoborra fordítsa. Az érdekes levél következőképen hangzik:

New-York, augusztus 15.

Nagyságos Uram!

Mióta a magyar történelem egyik kimagasló alakja, Tisza Kálmán meghalt egy óhaj fészkelődött lelkemben, hogy én lehessenek első adakozója Tisza Kálmán érdemeit méltóan megörökítő szobor emelésének, lestem az alkalmat, mikor lesz már szóba hozva, míg végre tegnap egy aradi lap jutott hozzám, melyben láttam, hogy Nagyváradon kezdenek beszélni róla, sietek tehát tehetségemhez képest 2 dollárt = 10 koronát e sorok kapcsán küldeni.

Mert nagyságos ur hiába vagyok a világ legszabadabb, leggazdagabb országának polgára, hiába vagyok 75 millió független, társadalmilag is egyenlő és épen azért megelégedett, gond nélkül munkája után megélhető és vagyont szerző polgárok egyike, mégis, valamint Tisza Kálmán a magyar alkotmány kivívásában, a maga nemzeti haladásában — elért nagyságáért vívott küzdelmekben szerzett érdemei, a magyar nemzet történetéből el nem fogtak enyészni soha, de soha; úgy az én lelkemből, édes anyám szülő hazám Magyarország iránti érzelmeimet, sem távolság, sem jólét, sem semminemű körülmény, még az évek sokasága sem — ki nem írhatja — soha, de soha!

Mig Istenem éltet meg tartja Magyarországot történelmi nagy férfiak emlékét oly kegyelettel őrzöm, oly pietással tisztelem, mint tesszük azt áldott jó fogadott hazám Nagyjaíért. Mert itt látom, csak az a nemzet emelkedhetik, e századbeli gyorsasággal, mely nagyjait a bálványozásig tiszteli.

Nagyon lekötelezne Nagyságod ha a szobor alapjához, a küldött összeg átvételéről engem értesíteni méltóztatnék.

Nagyságodnak kiváló tisztelője

Czukker József.

— Poros világ a Lövész-utcában. A Lövész-utcában nagy az elkeseredés, hangos a panasz, melyet itt az újság útján juttatunk az illetékes helyre tudomásul, mert a Lövész-utcaból nem hallik ki semmi, nem tudja áttörni azt a rengeteg porfelhőt, melybe az ottani lakosság eltemetve van. Legalább ezt mutatja, hogy ezideig nem vettek tudomást az ott elhangzott panaszokról, melyek pedig ugyancsak indokoltak. Az utca mintha csak elő volna készítve arra, hogy az ilyen kánikulai időszakban a lakosságot elgyötörje. A kövezett kocsiutat vastag homokréteg borítja, mely a nagy szárazságban csak úgy ontja a porozónt. Ontja pedig annál inkább, mert ezt az utcát használják a huszárok, s annyi kocsi jár arra, mint bármely forgalmas országúton. Locsolásról pedig szó sincs! A lakosság, melyet a por valószínűleg eláraszt, nem nyithatja ki lakásának ablakait a fülledt melegben, nappal a por miatt éjjel pedig azért, mert a sötétbe burkolt utcában ez a legkevésbé sem tanácsos. Milyen helyzetük van az utcabeli betegeknek, kik ilyen körülmények között kénytelenek a szobát őrizni. Pedig könnyen lehetne segíteni a tarthatatlan állapotot. A vízvezeték csapja ott van a közelben, a Lövész-utca szomszédságában lévő hid előtt. Ha naponta néhányszor fellocsolnák az utcát, nagy megkönnyebbüléshez jutna az ottani lakosság, melynek panaszra rászolgálna a figyelemre.

— Vérengzés a korcsmában. Megyes-Bodzásan a napokban volt a bucsu és e napon a falu népe nagy mulatságot csapott. Leghangosabb volt a mulatság Kohn Farkas vendéglőjében, ahol a cigány húzta a talp alá valót és a legények és leányok vígan rakták a táncot. A legények között leghangosabb volt Frank Ferenc odaváló legény, aki nem egyszer kereste az alkalmat, hogy összetűzzön Tóth Jánossal, akinek régi haragosa volt. Mind a két legény táncolt és közben megesett, hogy Tóth meglökte Frank Ferencet. Ez feldühödve, mellényzsebéből kiragadta a csont nyelű kését és Tóth János fejébe három ízben beleszurta. A sérülést elborította a vér és csak a csendőrök akadályozták meg a további vérengzést, mert Tóth János is kést ragadott ellenfelére, de idejekorán még kiragadták kezéből a gyilkos szerszámot. Az ügyet a csendőrség ma tette át a bírósághoz, mely az eljárást a bűnös ellen megindította.

— Vizbefult tanító. Nagyszentmiklósról írják Toldi János, tanító aki most végezte el a nagyszentmiklósi gazdasági iskolában az önnálló gazdasági ismétlő iskolákra képesítő két évi szaktanfolyamot, e hó 25-én kiment a Marosra fürödni. A Maros ezidőszereint olyan sekély, hogy néhány helyen gyalog is át lehet gázolni. Toldi, aki uszni nem tud, szintén gyalog indult a Maros jobbpartjára, de alig haladt néhány lépést, a mikor magával ragadta az ár s kétszeri segélykiáltás után összecsaptak feje fölött a Maros hullámai. A molnárok és halászok segítségére siettek ugyan, de a szerencsétlen embert nem tudták megtalálni. Holttestét még most sem találták meg.

— Cigányok sorsa Angliában. Egy cigány karaván, mely hosszas vándorlása közben Angliába ért, rövid ott időzés után máris elhárította, hogy visszatér hazájába, Magyarországra. Nagynehezen összeszedték a szükséges utiköltséget és Doverben hajóra szállottak. Néhány rossz kordé és négy sovány ló volt az összes vagyonuk. Mikor azonban Calaisben patraszálltak, a francia csendőrség nem engedte meg a továbbutazást, mert idegen cigányoknak nem szabad Franciaországba bemenni. Az egész trüppöt szépen visszaküldte Doverbe. Végre az angol kormány megkönyörült az éhes cigánykaravánon s kieszközölte, hogy a doveri osztrák-magyar konzul államköltségen hazaszálltassa őket.

— Egy francia műkopláló A francia Succé neve Jean Marin és huszonhétéves. Művészete abból áll, hogy tíz napig elél táplálkozás nélkül. Produkcióját úgy mutatja be, hogy belefekszik egy nehéz tölgyfakoporsóba, amelybe ablaknyíláson keresztül lehet látni. Nem visz magával egyebet különös fekhelyére, mint egy üvegcsé éthert s három-négy csomag dohányt. Marin ugyanis szenvedélyes dohányos, azonkívül fanatikus anti-alkoholista, aki csak annyit enged meg magának, hogy „feltámadása” után egy pohár citromlével kevert pezsgőt iszik meg. Az éhezés után még vagy három napig nem vesz rendes eledelt magához hanem csak bouillonnal táplálkozik. A párisi lapok a mellett bizonykodnak, hogy Marin mutatványában semmi csalás nincs.

— Villámhárító fák. Egy amerikai folyóirat fölfedezte, hogy a rézbőrűek vihar idején a nyírfák alá menekülnek. A dolognak van valami alapja, mert a különböző fanemek a villámcsapás veszedelmét illetőleg nagy eltéréseket mutatnak. Mialatt például egy bükkfát egyszer ér a villám, a tülevelüknél ugyanez a veszély tizenhatszor. Ez egyrészt a fa villamos vezetőképességétől, másrészt pedig a gyökerek formájától és attól függ, hogy milyen a talaj, amelyben az illető fanem legjobban tenyészik. Az idézett amerikai lap azt állítja, hogy Tennesseeben eddig még egy fűzfába se csapott bele a villám, de kérdés, hogy mennyi fűzfa van ott egyáltalán a többi fanemekhez képest és hogy a közönséges fűzfáról van-e szó, vagy pedig egy olyan fűzfáról, mely csak Amerikában tenyészik.

— Rablók katonaruhában. Az „Agence de Constantinople” hivatalos török forrásból való információk alapján jelenti: A Balkánvidéken Vodema mellett felbukkant egy 28 főnyi banda a mely részint fuztanellát, részint katonai egyenruhát viselt és Gras- és Mauser-féle puszkákkal volt ellátva. A banda vezére a mozgalom más vezetőivel egyetértően mindenféle machinációkat kísérelt meg, hogy a keresztény lakosságot meggondolatlan lépésekre bírja. A hatóság intézkedéseket tett, hogy a bandát közrekerítse és küldőit kinyomozza. Hivatalos török körökben arra utalnak, hogy a mozgalom vezetői gyakran török paraszt ruhát viselnek, hogy a keresztény helységek lakosait könnyebben izgathassák a muzulmán polgártársak ellen. Így történt Bacsovában (a razlogki kerületben) a-hol egy hétfejú banda megtámadta Baki agát, a ki a banda egyik tagját megölte.

— A kávébab — orvosság. A British Medical Journal Columbiából érdekes megfigyelésekről értesül, amelyet Restreps dr., spanyol orvos tett a kávébabnak a malária és másféle lázak ellen való alkalmazása közben. Tulajdonképpen nem is maga a kávészem, hanem csak

a hüvely; hatásos szer a láz ellen. Restreps dr. úgy jött rá erre, hogy hűvös vízbe öltetett kávé élvezésre a láza csökkent, amit véletlenül megfigyelt. Es most már ír is recepteket malária ellen és pedig harminc gramm kávéhüvelyről, amely négyszáz gramm vízre jut. Ebből a vegyítésből olyan ital áll elő, amelynek erős hatása 5 percnyi forralás után állandó marad és a betegnek hatszor napjában adandó be. Malária és egyéb lázakkon kívül még influenza-ésetek említhetők, amelyeket ez a szer megszüntetett. Ezenkívül a kávéhüvely más részeit is használták orvosoknak. Ha a kávéhüvelyben, amelyről itt szó van, rejlett ekkora hathatós lázellenes anyag, akkor ennek a felfedezésnek nagyon nagy a fontossága, mert így a kávéhüvelynek eddig hasznavehetetlen részét is pompásan értékesíteni lehet.

— Iskolai cikkek bevásárlásánál időmegtakarítás érhető el, ha a tisztelt szülők fölkeresik az ifjusági kiállítást Porter Vilmos Nagy Áruházában, a Szabadságtéren. Ezen kiállításban gyermek cipők (cugos, fűzős, gombos és bergsteiger), kalapok, ingek, nyakkendők, ruhácskák, iskolatáskák, tollkések, tintatartók, tolltartók, jegyzékönyvek, szóval minden található, amivel az új iskolai évben a gyermekek ellátandók. Az árak — számítva a nagy forgalomra — rendkívül jutányosak, s a bévásárlás módfelett kényelmes és gyors, mivel az egész szükséglet egy helyen szerezhető be. Vidéki rendelések is gyorsan és legnagyobb figyelemmel eintéztetnek; városi és megyei telefon szám 324.

— Az iskolai beiratás és a honi ipar. Soha sem kináikozik kedvezőbb alkalom a honi ipar felkarolására, mint most az iskola és zárdai beiratáskor Zimmermann és Eisele aradi cég (a Templom-utca sarkán) honi áruiban nagy választékot tart. Iskola-táskák, kalapok, sapkák, harisnya, haj- és ruha-kefék stb. Minden vevő fénykép kedvezményben részesül. Felhívjuk a közönség figyelmét ezen szolid cég mai hirdetésére.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk, hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat (Szabadságtér 20. szám. Telefon 265.sz.) képviselőséggel ruháztuk fel, ki elfogad minden a nyomdánkat, valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő megbízásokat.

—x— Üdítő italnak számos ásványvízforrást hoznak javaslatba, melyek közül különösen az ugynevezett természetes savanyú vizek a legkedveltebbek. Nem különböz azonban, miféle ásványvizet használunk a fent említett célra, mert általában számos oly vizek is, a melyek kizárólagosan csakis gyógycélokra alkalmasak, s melyek élvezete üdítő italok gyanánt nem mindig előnyös savanyúvizek ctme alatt szerepelnek. Így pl. nagymennyiségű mészókat vagy vasat tartalmazó vizek szakadatlan használatát semmiképen sem válik a szervezet előnyére sőt még egyedül a szénsavtartalom is némelykor előleges, hogy vérdus egyéneknek vértódlást idézzen elő. Mi az utóbbi körülményt illeti, a szénsav mennyisége mindenkor a palack nyitva tartása által lejjebb szállítható s így első sorban arra kell ügyelnünk, hogy a víz minél kevesebbet tartalmazzon az előbb említett szilárd alkotrészekből. Ily felette ritkán található, sőt eddigéle unikumnak nevezett savanyúviz a Mattoni-féle Giesshübler, mely még gyenge idegzetű és érzékeny egyéneknek is sikeresen alkalmazható, és mely — eltekintve alkotrészei szerencsés összetétele által igazolt gyógytani értékétől — mint elsőrangú üdítő ital szerepel.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Harminc évi együttlét után. Harminc évig éltek együtt Frick Antal feleségével Blaha Antóniával. A harminc éves házasságot 30 éves háborúnak tartotta a férj, aki gyakorta érezte ezidő alatt az asszonynak körmeit, fogait. Épen a 30 éves házassági jubileum idejében megindult közöttük a házasság felbontása iránti per, mely azzal végződött, hogy a házasság végleg felbontatott és most már elkülönítve egymástól élnek. Csak egy kis kapocs van még a kettő között, az a kötelezettség, hogy az asszony havonta 100 koronát fizet a férjnek annak a háznak a jövedelméből, melyet annak idején ők

ketten együtt szerelek. Egy ideig kapta is a férj a havi segélyt az asszonytól, de csakhamar megszűnt az áldás. A férj erre éles késsel fenyegette az asszonyt, hogy leszurja vagy leüti, ha pénzt nem ad neki. Az asszony veszélyes fenyegetés miatt feljelentette volt férjét. Ma volt ez ügyben *Ohrenstein* Árpád büntetőbíró előtt a tárgyalás. A tárgyalás folyamán kiderült, hogy zsarolás esete forog fenn és ezért az iratokat áttették a kir. ügyészséghez.

§ **Egy házasság örömei.** Mikor a rendőrség életbeléptette az „egészségi lapok“ intézményét, ellene sokan kikeltek, hogy az felette alkalmas lesz a titkos prostitúció terjedésére s a családi élet megromlására. Az ily irányu aggodalmakra P. Gy. dr. fővárosi ügyvéd szolgáltatotta a legcsattanósabb bizonyítékot, elmondván a maga, alig két év előtt kötött házassági történetét. Az ügyvéd ur igazán meghatározhatóságával, imígyen kezdte kesergő cikelyét:

Dr. P. Gy. ügyvéd vagyok, lakom itt és itt. (Pontosan közölte a címét s persze, olvasván a cikket, mindenki sietett a ház elé, hogy megtudja, ki az a szerencsétlen flótás.) Nemrég feleségül vettem egy fiatal hölgyet. A minap a toalet-tükör fiókjába néztem s ott találtam hitvesem — *egészségi lapját*. Képzelmű szörnyű meglepetésemet. De ha a véletlen kezembe nem szolgáltatja a feleségem erkölcsi élete ellen bizonyító írást, én soha tudomást nem szerzek róla, mert tudjuk, hogy a rendőrség kiadja az ilyen szabadság leveleket, de ez mindenkire nézve titkot képez. Nem ad róla értesítést senkinek s így a leány, vagy asszony bűnös életet folytathat a nélkül, hogy a szülő, testvér, vagy férj csak sejtélemmel is bírna róla.

Körülbelül így írt P. Gy. dr., a ki akkor már különvált életpárjától. Ma a büntető bíróságnál találkozott a fiatal asszony és a férje. Kölcsönös váddal illették egymást. Az ügyvéd azt a panaszt emelte, hogy a midőn egyszer neje külön lakására ment, az asszony egy sodrófával fogadta s úgy ellátta, hogy napokig gyógyult sérülések érték a kezefején. Ezért *könnyű testisértés* címén jelentette fel. De P.-né is viszonvát emelt *magánlaksértés* miatt, magával hozva a tárgyalásra egy szép barátját, a kivel azt kívánta bizonyítani, hogy oka volt a kérdéses alkalommal férjétől tartani. A csukva talált ajtó előtt dr. P. ugyanis bekiabált volna:

— Itt a kés, hitvány asszony, leszurlak!

Ettől való féltében nem bocsátotta magához az urát, aki erre az ablakon keresztül akart bemászni. A tárgyalás, mely *Schmidt* Albin dr. bíró előtt folyt le, azzal végződött, hogy a bíró P.-né, a kit *Dushegyi* Gyula dr. védett, 15 korona pénzbüntetésre, esetleg két napi fogházra ítélte, míg P.-t az ellene emelt viszonvát alól felmentette. A közvát képviselő *Csukássy* Jenő dr. ügyészi megbízott, valamint az elítélt ügyvédné is felebbezett.

§ **Főlöszeges élet.** Vác alatt tavaly október 27-én egy két éves leányka holttestét halászták ki a Dunából. A kis holttestben egy odaváló asszony felismerte *Virág* Zsuzsanna váci cseléd-leány kis leányát. *Virág* Zsuzsannát elfogták és a pestvidéki esküdtszék elé állították, ahol előadta, hogy már öt gyermeke született házasságon kívül. Két első fiát elpusztította a difteritisz, másik kettő pedig dajkaságban sorvadt. A tartásdíj fölemésztette összes keresetét sőt még el is adósodott és éppen abban az állapotban volt, hogy ötödik gyermekének adjon életet. A kisebbik gyereket elhozta a dajkájától s elhatározta, hogy éjnek idején kiteszi az utcára, hátha könyörületes emberek megszánják és magukhoz veszik. Világos éjszaka volt akkor s a kis leányt nem lehetett sehol se kitenni, mert Vác utcáin sok nép járt. Végre kikerült a Dunára s a parton közvetlenül a víz szélére tette a gyermeket. Valószínű, hogy egy arra menő hajótól okozott hullámvész a kis

leányt belesodorta a vízbe. A pestvidéki törvénytörvény *gyilkosság büntette* miatt vont a felelősségre *Virág* Zsuzsannát. A szerencsétlen leány a vizsgálati fogságban született legkisebb gyermekével karján jelent meg a bíróság előtt és sirva hangoztatta, hogy ő nem dobta a vízbe gyermekét.

— Oda ültettem a partra s utközben még többször visszanéztem, hogy ott ül-e a szégyenke?

— Nos és mit látott? — kérdezte az elnök.

— Ugy ült ott, ahogy letettem. Nem tudom, hogy eshetett a Dunába.

Az esküdtek elfogadták *Virág* Zsuzsanna vallomását és *gyermekkitétel büntetéseben* mondták ki bűnösnek. A törvénytörvény a vádlottat *öt évi fogházra ítélte*. Az ítélet ellen beadott semmisségi panaszokat a kuria szüneti tolmácsa ma, *Székelly* Ferenc koronaügyész indítványára elutasította.

Hét évig a pápuák között.

(Beszélgetés *Biró* Lajossal.)

Arad, augusztus 28.

Megírtuk tegnap, hogy *Biró* Lajos tudós hét évi távollét után visszatért Magyarországra. Ma délelőtt a Nemzeti Muzeumba időzött és megnézte mindazokat a természetrajzi tárgyakat, a melyeket már itt berendeztek. Hosszasan beszélgetett a muzeumbeli tisztviselőkkel, a kiknek igen sok érdekeset mesélt. *Biró* már a napokban hozzáfog azoknak a tárgyaknak a kicsomagolásához és elrendezéséhez, a melyeket hazajövelekor magával hozott.

Tegnap beszélgetett vele egy hírlapíró, ki az érdekes társalgásról ezeket írja:

Biró Lajos a fiumei vonat egyik első osztályú kocsiában fogadott. Eppen azzal volt elfoglalva, hogy utitársa *Krécsy* Béla tanár, a ki Fiuméből elkísérte, tapasztalat raggasztott teste sebeire, melyeket a feszes európai öltözete fölszagattott. Mert *Biró* Lajos teste csupa merő seb, melyeket a tudományért való fáradozása közben kapott, nem a pápuák lándzsájától vagy nyilától, hanem a klíma láthatatlan orvadása és nálunk merőben ismeretlen nyavalyák révén. Szavaiból ugyan ezt nem lehetett megtudni, mert ő váltig hangoztatta:

— Sohasem volt nekem különös kellemetlenségem. A legnagyobb kellemetlenségem az volt, mikor egy Hollandiában tartzkodó hazánkfiá olyan bolondokat írt rólam haza, hogy így úgy el vagyok keseredve, holott egy szó sem igaz belőle.

Kérdezem, volt-e életveszedelemben.

— Sohasem, — felelte. — Kalandom sem volt. A pápuák barátságosan fogadtak, még az emberevők is. Ők a fehér embert nem eszik meg, arra nem tudok példát. Vallási szokásból megesszik ugyan az elfogott ellenséget, de a fehér embert soha. Uj-Guineán nincs már emberevő, Uj-Brittországnban és Uj-Irlandban, valamint a Franch szigeteken van ugyan elég emberevő, de engem azok sem bántottak.

— Bizonyára sokat nélkülözött!

— Szó sincs róla. Ugy éltem, mint otthon. A konzervek révén mindig európai kosztot éltem. Hiszen még májas hurkát is ettem konzervben. Német kereskedőnél laktam, a szakácsuk kínai volt, de értette a francia konyha titkait.

— De mégis, — ha — valaki hét évig tartózkodik olyan nép közt, mely még a kőkorszakban él, az csak nem normális állapot.

— Uram kérem — mondotta *Biró* Lajos — nincs is már vadember a világon. Nekik meg van a maguk társadalmi rendjük. Ha én ott vagyok, én vagyok a vadember. Igaz, a kő-

korszakban él az ujguineai pápua, de földműveléssel foglalkozik, erkölcsös, szelid, nyelve oly gazdag, hogy versenyez akármelyik európai nyelvvel és szép leányai nagyon csinosan énekelnek. Hát persze önző a pápua, de csak olyan önző, mint a gyermek. Tartok tőle, hogy a civilizáció csak rontani fog rajta. Egyetlen részeg melanéziát láttam, arra is azt mondják a faj'ajabelliei:

— Nem csoda, hiszen az már keresztény!

Biró nem győzte dicsérni az uj-guineiak szelid életét. Vágyaik nincsenek és az első európai ember, aki ott járt, boldog ember szigetének nevezte el hazájukat. Most azonban, hogy negyedfélét előtt a német állam vette át a szigetet, jön a civilizáció és a boldogságnak vége. A német megismerteti a szigetlakóval az adót. Reá, *Biró*ra, a német társaság, mely az előtt uralkodott, 4000 márka után vetett ki adót. Alig vette át a szigetet a német állam, már megduplázta a magyar tudós adóját: ez ellen aztán folyamodott és el is engedték.

Szerencse, hogy a német keze csak a tengerparti kereskedelmi telepeken dolgozik. Pár órányira a tengerparttól érintetlen őskori világ van. Különben is a szigeten a misszionáriusokon kívül összesen huszonöt európai van — kereskedő és hivatalnok — és az uj guineai kormány összes hadereje husz benszülőttből áll.

— Most még nem lop az ottani pápua — mondotta *Biró*. — Ajtómra ottani szokás szerint egy pálmalevelet tettem lakatnak és ez jobban megőrzött a vaszárnál. Ezt a pálmalevelet mindenki respektálja Uj Brittániában, az emberevő pápuák közt egyedül lakik egy berlini betegápolónő, aki öregségére visszavonulván, némi kívánczított európai rokonai közé, akitől egészen elszokott. Neki, *Biró*nak, azt mondta ez a vadak közt élő asszony, hogy biztosabban érzi magát, mint Európában.

Érdekes az is, hogy *Biró* Magyarországra szóló leveleit még mindig magyarul címezte és pontosan megérkezett valamennyi. Jövő terveiről annyit mondott *Biró* Lajos, hogy előbb földolgozza a gyűjtött anyagot aztán — visszatér, ha lehet, rézbarna bőrű pápuái közé.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Az aradi közuti vaspálya és téglagyár részvénytársaság forgalmi kimutatása 1902. augusztus 1-től 15-ig. Személyszállítás 1902. augusztus 1-től 15-ig 23629 személy, bevétel 4372 korona 70 fillér, 1901. augusztus 1-től 15-ig 23634 személy, bevétel 4343 korona 90 fillér, 1902. január 1-től augusztus 15-ig 280391 személy, bevétel 54023 korona 90 fillér, 1902. január 1-től augusztus 15-ig 597275 személy, bevétel 57071 korona 0 fillér. Teherszállítás 1902. augusztus 1-től 15-ig 1662810 kg., bevétel 1979 korona 28 fillér, 1901. augusztus 1-től 51-ig 1065610 kg., bevétel 1162 korona 73 fillér, 1902. január 1-től augusztus 15-ig 22091450 kg., bevétel 25941 korona 43 fillér, 1901. január 1-től augusztus 15-ig 19425220 kg., bevétel 20074 korona 45 fillér.

S z e s z ü z l e t.

— Augusztus 28. —

Mai jegyzésünk: Készárú nagyban nyers szesz 118 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Száritott moslék 12'80—13— korona mmássánsként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, augusztus 28.

Délitőzsde. Buzakinálát mérsékelt, a vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 25.000 métermáza került forgalomba, változatlan áron. Egyéb gabonanemek nyugodtak. Időjárás szép.

Zárlat 12 órákor:

Buza októberre	6.65 — 6.66
Buza 1903. áprilisa	6.98 — 6.99
Rozs októberre	5.88 — 5.89
Rozs 1903. áprilisa	6.12 — 6.13
Zab októberre	5.42 — 5.43
Zab 1903. áprilisa	5.71 — 5.72
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.28 — 5.29
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órákor:

Buza októberre	6.67 — 6.68
Buza 1903. áprilisa	6.99 — 7.—
Rozs októberre	5.92 — 5.93
Rozs 1903. áprilisa	6.16 — 6.18
Zab októberre	5.42 — 5.43
Zab 1903. áprilisa	5.71 — 5.72
Tengeri augusztusra	—
Tengeri 1903. májusra	5.23 — 5.30
Repce augusztusra	—

Zárlat 5 órákor:

Oestrák hitelrészvény	686.25
Magyar hitelrészvény	730.50
Leszámitóbank részvény	468.50
Rima-Murányi vasmű részvény	497.50
Oestrák-magyar államvasuti részvény	717.50
Közuti vasut	640.50
Városi villamos vasut részvény	331.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 28. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban 104—6 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm súlyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 111—3 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm súlyban 111—2 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogramm terjedő súlyban 110—1 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban 108—9 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm súlyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 106—8 fillérig.

Sertélszáám. Augusztus hó 25. napján volt készlet 44,806 darab, augusztus hó 26. napján főlhatatott 405 darab, augusztus hó 28. napján elszállított 740 darab, augusztus hó 27. napján maradt készlet 44,471 darab. — Uzlet: Tartott.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, augusztus 28.

Magyar aranyáradék 4%	121.25
Magyar koronaráradék 4%	97.90
Magyar arany 4%	118.60
Magyar ezüst 4%	100.—
Magyar keleti vasut	119.—
Magyar földterhermentesítési kötvény	97.75
Magyar italmegváltási kötvény	100.—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	97.50
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	203.50
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	182.50
Oestrák papíráradék	101.60
Oestrák áradék ezüst	101.80
Oestrák áradék arany	121.50
Koronaráradék	99.50
1860-iki államsorsjegyek	152.50
Oestrák-magyar bankrészvény	1585.—
Magyar hitelbankrészvény	735.—
Oestrák hitelbankrészvény	685.—
Oestrák-magyar államvasut	715.—
20 frankos arany (Napoleonador)	19.06
Német birodalmi márka	116.97
London	239.65
Paris	95.17

REGÉNY-CSARNOK.

Hipnózis.

— Angol regény. —

Írta: Hardy I. D.

[81]

(Folytatás.)

Nazaréna mind e tüzsurások ellenében rendithetetlen halgatással védekezett; távolról sem jutott eszébe, hogy a férjének határozott célja van az ő gyötrelmével, de ösztönszerűen érezte, hogy a hallgatás az egyedüli módja annak, hogy Ray iránt való érzelmeit, melyek mind világosabb képet öltöttek lelkeében, férje előtt elrejttesse — ő, bár tudta volna eltitkolni saját maga előtt is! Néha-néha azt fontolgatta magában, hogy nem jobb volna-e, ha elmondaná a bírónak, hogy mit keresett Ray azon a végzetes estén George szobájában; igaz ugyan, hogy Ray sokszor mondta neki, hogy ennek eltitkolása csak az ő saját érdekében történik, de most már hogy halálra van ítélve, ez a felvilágosítás nem árthat neki: Persze, használni is aligha fog saktat, de a fiatal asszony azért mégis ragaszkodott a siker lehetőségéhez!

Sejtette-e a férje, hogy mi megy végbe Nazaréna lelkében, azt nem lehetett tudni;

mindenesetre azonban alkalmat talált arra, hogy néhány száraz szóval megmagyarázza feleségének, hogy ha utólag a bizonyítékok láncolatának egyik vagy másik szeme valótlannak bizonyulna is, az sem változtatna az elítelt során egy hajszálnyit sem.

— Az Egyesült Államokban, — szolt utálatos mosolygással, — e tekintetben jobb dolga van az elítélteknek, de itt Angliában minden a régi kerékvágásban halad s száz eset közül egyszer ha megtörténik, hogy a kivégzést elhalasztják. A kivégzésről jut költségekben eszembe, — folytatta aztán kedélyes beszélgető hangon, — hogy már régen el akartunk menni a Tussaud féle viaszbaba gyűteménybe . . . ne látogatnánk oda el a napokban? Vagy azt hiszed jobb volna akkor elmenni, mikor Holmisterben már megtörtént a kivégzés? A te érdekes gyilkos barátod képe-mása örvendetesen fogja gyarapítani e viaszbaba gyűteményt; nem mindenki viszi manapság annyira, hogy híres emberré legyen s az alakját viaszból formálva mutogassák a Tussaudék bódéjában. Hahaha! De kedvesem, egészen elhalványodtál! Mem is hittem, hogy ilyen gyenge a szivecskéd! E kegyetlen guny visszaadta Nazarénának az önuralmát; ha nem tudta is megakadályozni, hogy a szive majdnem a megrepedésig vert s a halántékai izzón lüktettek, azért maradt annyi ereje, hogy meglehetősen közömbös hangon kérdősködjék más hírességekről, akik a Tussaud-féle gyűteményben vannak kiállítva s az orvos fogcsikorgatva vette észre, hogy sóvárogva várt gyönyörűségében megcsalhatkozott.

Abban a mértékben, ahogy Fitzallanné mind szótlanabb és halványabb lett, az orvos jókedve mindinkább növekedett. Nem sikerült e minden a kívánsága szerint? Az egyetlen ember, aki ismerte veszedelmes titkait, az örökkévalóság álmát aludta s Percival Rayn, a hóhér keze fog helyette bosszút venni! Otelóra vonatkozó ismert elméletét Fitzallan minden lelkiismeret furdalás nélkül valószínűsítette meg a gyakorlatban; látta, hogyan hervad a felesége, hogyan lesz előbbi énjének valóságos árnyékvá, anélkül, hogy romlott meg-keményedett szive csak a legkisebb sajnálkozást is érezte volna! Erkölcsei kintpadra feszítette Nazarénát és nem mulasztott el egyetlen alkalmat sem, hogy tetézzé, epedőbbé tegye a fájdalmait.

— Kár, hogy manapság a kivégzések már nem nyilvánosak, — szolt egy izben, — nagyon érdekes lehet egy ilyen látványosságot végignézni, s bizony nem szalasztanám el, hogy ablakot béreljek magunknak Holmisterben. Valami gyenge idegzetű, törékeny asszonnnyal persze nem mernék végignézni egy ilyen szindarabot, de te, ismert erős ideggeddel . . .

— Nem tanácsolnám, hogy ebben a különös esetben számíts az idegeimre, Gaston — szakitotta féibe Nazaréna lihegő kebelével s haragosan villámzó szemekkel, — s nem értem, hogyan beszélhetsz ilyent; azt hinné az ember, hogy semmi részvétellel nem viseltetel a Percival család iránt, kikkel pedig jó barátságban vagyunk!

Akar hogyan áll is a dolog, semmi esetre sem vagyok olyan szentimentális, hogy a barátság révén azzal áltassam magamat, hogy a fiatal Percival nem gazember — felelt Fitzallan élesen — hogy azonban a te gyengéd érzelmeidet megkíméljem, — folytatta gunyos mosolygással, — elejtem egyelőre ezt a témát! Itt van a *New York Herald* ban egy nagyon érdekes cikk a modern kivégzési módokról . . . fel fogom olvasni neked!

Fitzallan azonban alig olvasta el a kérdéses cikk első hasábját s máris szitkozódva dobta félre a lapot. — Nazaréna elájult s a székről lecsuszott a földre! Még soha sem történt meg, hogy az erős asszony elájult volna s mialatt a diványra fektette s ébresztgette, elkecseregetten mormogta a szakállába:

— Várj csak, galambom, megfizeted te még nekem ezt! Majd megtanítalak, hogy mások miatt hogyan kell elájulni!

Midőn Nazaréna magához tért s magára maradt, leroskadt ágya előtt, a földre esett s arcát a vánkosokba temetve, forró könyvek közt rebegte:

— O Ray, bár meghalhatnék te helyetted én!

Midőn magára maradt megkínzott szívével, a fiatal asszony nem iparkodott többé rejteget-

ni saját maga előtt azt a forró szerelmet, melyet Ray iránt érzett s nem is szégyellette többé ezt a szerelmet — hisz Ray nemsokára vértanu halált fog halni s egy szent iránt érzett szerelem nem lehet bűn.

(Folytatása következik.)

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Faragó Rezső.

NAPIREND.

Augusztus 29. Péntek. Róm. kath. naptár: Keresztelő János fejevétele. — Protestáns naptár: János fejevétele. — Görög-keleti naptár (augusztus 16.): Diomed. — A nap kél 4 óra 59 perckor, nyugszik 6 óra 29 perckor. — A hold kél 0 óra 30 perckor, nyugszik 3 óra 47 perckor.

Külföldi-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Erekye-muzeum helyisége mellett ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Meleg, száraz, zivatarok.

Augusztus 30. A borosjenői tennisztársaság versenye és táncmulatsága. — A makói dalárda táncal egybekötötti dalestélya Mező-Kovácsházán (Kaszinó.)

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi május hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felé indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szm. Szolnokról este 9.—
Erdély felé:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Gyorsvonat reggel 8.08
Soborsinig délután 2.04	Személyvonat d. e. 10.50
Személyvonat d. u. 4.07	Radnáról délután 2.36
Radnára délután 6.35	Gyorsvonat délután 4.06
Gyorsvonat este 7.18	Személyvonat este 8.57
Temesvár felé:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felé:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felé:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig szm. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Május 1-től bezárólag szeptember 30-ig ünnep- és vasárnap, valamint a radnai búcsúnapokon jön Radnáról egy vegyesvonat este 8 óra 23 perckor.

NYILTÉR.*

BORHOZ LEGJOBB!!

KITUNO ASZTALIVIZ

NYÁLKAOLDÓ GYÓGYITAL.

Kádársegédek

(kitünő munkásokat)

nagy hordókhoz

huzamosabb időre alkalmaz

Répássy Pál,
kádármester.

Permetezők

3 évi jótállással
(Ingyen javítás)

Hőnig Frigyes

harangöntőnél

Rákóczi-utca 28. sz.

Ugyanott

tüzi fecskendők,
borszivattyúk,
kutak és gummi tömlők

gyári áron.

Javítások elfogadtatnak.

A magy. kir. államv. igazgatósága.

107308—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

Alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak műhelyeiben 1903. évben szükséges mintegy 220 métermézsa tisztogatási és fényszóró célokra való mosott és fertőtlenített vászonrongy szállítására ezenel nyilvános pályázatot hirdet.

A vászonrongyoknak lehetőség szerint nem szabad foltokkal, gomblyukkal és bordás varrásokkal bírniok, hanem olyanoknak kell lenniök, hogy minden négyzetméter rongyból, négyzetben 30 cm. 2 nagyságu foltmentes felület legyen kihalaszható.

A különleges feltételeket tartalmazó ajánlati űrlap, valamint a szállításra vonatkozó és az ajánlat-tételnél kötelező részletes módozatokat tartalmazó ajánlati felhívás, valamennyi haza kereskedelmi és iparkamaránál megtekinthető és az alulírott igazgatóság anyag-és leltár-beszerzési szakosztályánál: (Budapest, VI. Andrásy ut 73. sz. II. em. 46. ajtószám) díjtalanul kapható.

A szabályszerűen kiállított egy koronás m. kir. okmánybélyeggel ellátott ajánlatok a 60 filléres m. kir. okmánybélyeggel ellátott és aláírt ajánlati felhívással együtt lepecsételve legkésőbbben folyó évi szeptember hó 11-ének déli 12 órájáig a fentemlített szakosztálynál benyújtandók vagy pedig posta útján oda küldendők és az ajánlat borítéka a felirattal látandó el:

„Ajánlat 107308—1902. számhoz.”
Bánatpénz gyanánt az ajánlandó vászonrongy értékének 5 százaléka legkésőbbben folyó évi szeptember hó 10-ének déli 12 órájáig a magy. kir. államvasutak központi főpénztáránál (Budapest, VI. ker. Andrásy-ut 75 sz. földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban leteendő.

Bánatpénz nélküli és később benyújtott, valamint az olyan ajánlatok, melyek nem az előírt módon tételnek, vagy a melyek az aláírandó ajánlati felhívás nélkül nyújtanak be, figyelembe nem fognak vétetni.

Budapest, 1902. évi augusztus hó.

Az igazgatóság.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

25154—1902. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletveze ősege nyilvános versenytárgyalást hirdet a petrozsény—lupényi h. é. vasut Vulkán és Lupény állomásainak kibővítéséhez és a bővítéssel kapcsolatos pályaszín emelés egy részéhez. szükséges, összesen 68200 m³ földfeltöltési munka végrehajtására.

A tervek, a szerződés és az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint az általános és részletes feltétlfüzetek Aradon a magy. kir. államvasutak üzletvezetősége pályafenntartási osztályában és Petrozsényban a petrozsényi osztálmérnökségnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők és 2 koronáért megszerezhetők.

Ajánlat csak az állomások bővítésére szükséges összes munkákra tehetők.

Az ajánlatokat legkésőbb 1902. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig kell benyújtani alulírott üzletvezetőség általános osztályánál.

Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékleteit ivenként 30 fillér bélyeggel ellátva, lepecsételve és a következő felirattal kell be-

nyújtani:

„Ajánlat a petrozsény—lupényi h. é. vasut Lupény és Vulkán állomások bővítésénél végzendő földmunkákra.”

Az ajánlat benyújtását megelőző napon, vagyis legkésőbb 1902. év szeptember hó 10 én déli 12 óráig összesen 1000, azaz Ezer korona bánatpénzt kell a m. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztáránál akár készpénz, akár állami letétekre alkalmas értékpapirban letenni

Takarékpenztári könyvek letétyanánt el nem fogadtatnak.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Készpénzben letett bánatpénz után kamat nem követelhető.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számítottanak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Csak idejekorán beérkezett írásbeli ajánlatok szolgálhatnak a tárgyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénnyel adandók fel.

Aradon, 1902. évi augusztus hó 18 án.

Az üzletvezetőség

(Utánnomás nem díjazatik.)

Minden vevő fényképkezdvevényben részesül.

Szülők figyelmébe iskola és zárdába beiratás alkalmával

„Legolcsóbb bevásárlási forrás” iskolatáska, toll- és tentatartókban.

Kalapok szalma filz és Lodenkalap. Harisnya legjobb minőségű kötött női és leány 20, 24, 28, 30, 35, 40, 45, 50 kr. Sapkák leány, fiu és gyermek, őszi és nyári sapka. Ingek, gallérok, kézzelők, nyári trikók, Svetterek. Kefek haj, ruha és fogkefe. Tükrök kézi, fiokos és álló tükör. Eső és napernyők. Fésű bontó, sűrű, nyeles és zsebű, ollók, zsebkések, himző és dobráma. Paplanok, matraczok, vaságyak, mosdóasztal és egyéb felszerelések. Utazó és kézi koffer.

Zimmermann és Eisele

a „Zöld papagájhoz”.

ARAD. Templom-utca sarkán.

Óriási választék 1 koronás nyakkendőkben.

Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy sikerült egy

legelső rangu kötszer gyárral

oly megegyezésre lépni, melynél fogva antisepticus kötszereket és kötőanyagokat legkiválóbb és legfinomabb minőségben legolcsóbb áron hozhatunk forgalomba. Usszes kötszereink az 105/47. számú m. kir. belügyminiszteri rendeletnek szigoruan megfelelő minőségben és csomagolásban vannak előállítva. — Mivel említett kötszereket egy tömegben rendeljük, azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy minden concurens áraknál olcsóbban szállíthatunk még a legkisebb mennyiségnél is.

Tájékozásul álljon itt egy néhány gyakrabban használt kötszerek árjegyzéke:

100 grm Brunswatta henger csomagolásban	44 fillér.
1/4 kló	80 fillér.
1/2 " " " "	1 kor. 50 fillér.
1 " " " "	2 kor. 40 fillér.
1 metere Steril-gaze (Hydrophil gaze)	28 fillér.
Calioó és mull-pólyák minden árban.	

Ipar és házi czélokra szolgáló gyógyszerfélék minden versenyár betartása mellett kapható. 1117

Raktárak:

Az összes aradi gyógyszerárakban.

Magy. kir. államv. üzletv. Szegeden.

26084—1902. III. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Szécsány állomáson megüresedő pályaudvari vendéglő berletére zennel nyilvános pályázat hirdetetik. A berlet fenti vendéglőre nézve 1902. évi december hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi november 30 ig.

Bérlőnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: A földszinten: I—II. oszt. étterem, III. oszt. ét. és váróterem. Az emeleten: 2 szoba, 1 konyha. Ezenkívül a felv. épületben levő pincze és padlás.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak főntkiirt Szécsány állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt s borítékba zárt, nemkülönben kellő okmányokkal felszerelt ajánlatok 1902. évi szeptember hó 12-én déli 12 óráig alulírt üzletvezetőség általános osztályfőnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet, 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a berletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben, vagy állami letétre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1902. évi szeptember hó 11-én déli 12 óráig vagy személyesen, vagy kir. posta útján beküldendők.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régiebb, a névértéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számítottatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlített ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő berletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. em. 12. sz.) a hivatalos órák tartama alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételeket ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

A fentebbi feltételektől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek, s végül olyanok, melyekre nézve az előírt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. évi augusztus hóban.

Az üzletvezetőség

(Utánnomás nem díjazatik.)

Apró hirdetések.

Minden kihirdetés beiktatása leg-
alább egy koronára kerül és 20 szó-
lehet, minden további szó 4 fillérbe,
vastagabb betűkből 8 fillérbe kerül. A
kihirdetések előre fizetendők. Ar-

tektőseket a kiadóhivatal ad; leve-
lbeni kérdésekhez a válasza való lé-
nyeg melléklendő. Telefon értesítésem-
sem ad a kiadóhivatal.

Az összes helybeli orvosok ajánl-
ják a 1506

Boholti ásványvizet.

Kapható minden fűszerkereskedés-
ben. Főraktár Boczkó-utca 9. sz.

Butorozatlan szobát

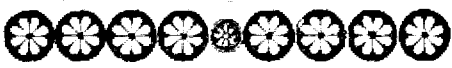
keres egy fiatal ember október el-
sejére. Czim a kiadóhivatalban.

Budapesti gyártmány

kotta és gyertyatartóval ellátott,
szép, erőshangu pedálos czimbalom
jutányosan eladó. — Megtekinthető
Honisch L. István műtermében,
Szabadság-tér 16. sz. 1506

Két vidéki iskolás fiu

szerény feltételek mellett intelli-
gens háznál felvétetik. Bővebbet
Aulich Lajos utca 15. szám, föld-
szint jobbra.

276—1902. végrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az
1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értel-
mében ezennel közhírré teszi, hogy
a temesvári kir. törvényszék 1902.
évi 6597. számú végzése követke-
zésében Dr. Sinkay Traján ügyvéd
által képviselt Vinga nagyközség
és Dr. Hemmen János ügyvéd át-
tel képviselt Weisz Adolf javára,
Nikits Stéva ellen 70 kor. 38 fill.,
és 31 kor. 40 fillér s jár. erejéig
1902. évi február hó 17-én fog-
natosított kielégítési végrehajtás ut-
ján le, illetve felülfoglalt és 762
koronára becsült következő ingósá-
gok, u. m.: lovak, sertések, ko-
csik és többféle ingóságok nyilván-
os árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az új-aradi
kir. járásbíróóság 1902. évi V.
112/2. számú végzése folytán 70
kor. 38 fill. és 31 kor. 40 fillér tö-
kekövetelés, ennek kamatai, 1/3%
váltó díj és eddig a bíróság már
megállapított költségek erejéig Fön-
lakon végrehajtást szenvedő lakásán
leendő eszközzésére 1902. évi szept-
ember hó 9 ik napjának délutáni 2
órája határidőül kintuzatik és ahhoz
a venni szándékozók oly megjel-
yással hivatnak meg, hogy az érin-
tett ingóságok az 1881. évi LX.
t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében
készpénzfizetés mellett, a legtöb-
bet ígérőnek szükség esetén becs-
áron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő
ingóságokat mások is le- és felül-
foglaltatták s azokra kielégítési
jogot nyertek volna, jelen árverés
az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értel-
mében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Új-Aradon, 1902. évi augusz-
tus hó 25. napján.

Róth István,
kir. bír. végrehajtó.

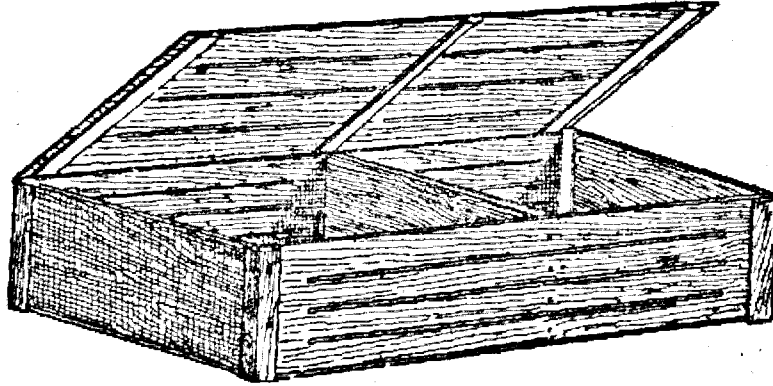
1516

MUNK II. ÉS FIAI

gőzfűrés-, parket-, hordó-, láda-, bot- és faáru gyár
Maros-Szlatina, Aradmegye.

Ajánlják **szőlőszállításra** legalkalmasabbnak elismert

szabadalmazott farekeszeiket,
legujabb
szőlő-állványaikat
és a csomagoláshoz szükséges
fagyapotot.

Kedvezményes szállítási díjak.
Fagyapot minden rekeszhez ingyen.

Képviselő: **SCHÄFFER HENRIK, Arad,**
Andrássy-tér, Bing-ház. — Telefon 208. sz. 1374

Szabizadás, Hónaljizzadás

ellen

egyedüli és biztos hatású szer a Hajós-féle

Általános hintőpor,

(Tanno-salicyl. comp.)

mely sem bőrt, sem fehérműt nem piszkít. Használata na-
gyon egyszerű és kényelmes, néhányszori behintés után a láb-
izzadás és a veie járó kellemetlen szag teljesen megszűnik.

Ara egy doboznak 35 krajczár.

Cséplőgéptulajdonosoknak nélkülözhetetlen!!

Előrendű kö'szerekkel ellátott

Mentő-szekrény

előírás szerint összeállítva darabja 5 forint.

Kiányos mentőszekrények jutányosan kiegészítetnek.

Kapható egyedül:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában
Arad, Andrássy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Aradi nyomdász-énylárasság könyvnyomdája.

Zálogcédulákat,

tört aranyat, ezüstöt és ékszer-
tárgyakat készpénz fizetés mel-
lett a legmagasabb árban vesz

DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész 42

ARAD, TEMPLOM-UTCA

Minorita-palota.

Alkalmi vételek folytán legol-
csóbb bevásárlási forrás!

Arad legnagyobb

óra és ékszer-raktára.

TELEFON 438.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

24031—1902. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak aradi
üzletvezetősége nyilvános versenyt
hirdet Arad állomás új fűtőházi
telepén létesítendő emeletes iroda
és laképület, továbbá emeleteslak-
tanya és földszintes szertár épület
építő munkáinak végrehajtására.

A tervek és költségvetések, a
szerződési tervezet, az ajánlati
minta, a pályázati feltételek, vala-
mint a munkák végrehajtásához
kötött feltételek Aradon, a magy.
kir. államvasutak aradi üzletve-
zetőségének pályafenntartási osz-
tályában a hivatalos órák alatt
megtekinthetők, az ajánlati nyom-
tatványok ugyanezen hivatalnál 3
karona lefizetése ellenében meg-
szerezhetők.

Az ajánlatok legkés bb 1902.
évi szeptember hó 16-án déli 12
óráig nyújtandók be alulírott üzlet-
vezetőség titkárságánál (Arad-csa-
nádi palota I. emelet.)

Az ajánlatok egy korona, az
ajánlat mellékletei ivenként 30 fil-
lérés bélyeggel ellátva és lepecsét-
elve a következő felirattal nyuj-
tandók be: „Ajánlat Arad állomás
fűtőházi telepen létesítendő magas-
építmények építési munkáira.”

Csak az összes munkákra tett
ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását meg-
előző napon, vagyis 1902. évi
szeptember hó 15-én déli 12 óráig
6000, azaz Hatezer korona bá-
natpénz teendő le a m. kir. állam-
vasutak aradi gyűjtőpénz-árában
(Arad-csanádi palota földszint) akár
készpénzbe, akár állami letételekre
alkalmas értékpapirokban.

A banatpénzről szóló letétjegy
az ajánlatához nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb
jegyzett árfolyam szerint számít-
tatnak, de névértéken felül szá-
mitásba nem vétetnek, készpénz-
ben letett banatpénz után kamat
nem követelhető.

Csak idejekorán beérkezett írás-
beli ajánlatok szolgálhatnak a tár-
gyalás alapjául.

Posta útján beküldött ajánlatok
és banatpénzek térti vevénynek
adandók fel.

Aradon, 1902. évi augusztus hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomás nem díjazatik.)